500 KURUŞ
YIL 6 SAYI 2251
PAZAR 16 EYLÜL 1979

EKONOMİ Politika
SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

DGM Direnişinin 3. yılı

Senatör adayı Beria Onger yeni baskı yasaları girişimlerine karşı çıktı

İstanbul, (Politika) — İstanbul Bağımsız Senatör Adayı Bakiye Beria Onger 16 Eylül DGM direnişinin 3'üncü yıldönümü nedeniyle yaptığı açıklamada işçi sınıfının toplusözleşme savaşımına hazırlandığı şu günlerde «Olağanüstü Hal Yasaları» hazırlama girişimlerini eleştirdi. Bakiye Beria Onger açıklamasında, işçi sınıfının elindeki kısıtlı hak ve özgürlükleri daha da sınırlamak, işçi sınıfının özgürlükleri genişletme savaşımını baltalamak amacıyla hazırlanan DGM yasasının işçi ve emekçi yığınların eylem birliği ile en

(Dev. Sa. 7, Sü. 4'de)

DGM'lere güç ve eylem birliği geçit vermedi

- Maden - İş Sendikası'ndan yapılan açıklamada «Bu eylem günümüz koşullarında herkese ders olmalıdır» deniliyor

Haber Merkezi — Devlet Güvenlik Mahkemeleri'ne karşı işçi sınıfının eyleme geçtiği 16 Eylül 1976'nın üçüncü yıl dönümünde, Türkiye Maden-İş Sendikası bir açıklama yaptı. Açıklamada, şöyle deniyor:

«Demokratik hak ve özgürlükleri koruma ve geliştirme alanında kararlı bir savaşım yürütülmediği sürece ekonomik savaşımda kalıcı kazanımlar elde etmeye olanak yoktur.

Son yıllarda geniş işçi ve emekçi yığınlar bu gerçeğin önemini kendi

(Devamı s. 7. Sü. 7'de)

Türkiye'nin, FKÖ'den büro açmasını ertelemesini istediği bildirildi

Haber Merkezi — Beyrut'ta yayınlanmakta olan «El Liwa» gazetesi, Türkiye hükümet yetkililerinin Filistin Kurtuluş Örgütü yetkililerinden Ankara'da büro açma işlemini ertelemesini istediğini yazdı.

Bir süre önce Yunanistan'da yayınlanmakta olan Ta Nea gazetesi de Türkiye hükümet yetkililerinin, FKÖ'nün Bağlantısızlar Doruk Toplantısında Kıbrıs'la ilgili karara olumlu oy vermesine karşılık Ankara'da büro açma izninden vazgeçtiklerini yazmıştı.

Ta Nea'nın bu haberi üzerine Türkiye Dışişleri Bakanlığı yetkilileri yaptıkları açıklamada haberi yalanlamışlar ve FKÖ ile imzalanan protokol gereği büronun açılacağını söylemişlerdi.

Beyrut'ta yayınlanmakta olan «El Liwa» gazetesi ise Filistinli kaynaklara dayanarak verdiği haberinde Türkiye hükümet yetkililerinin FKÖ'den Ankara'da büro açma işlemini ertelemelerini istediğini bildiriyor.

Haberde, Türkiye'nin erteleme çağrısında FKÖ'yü Kıbrıs'la ilgili Türk tutumunu desteklemeye zorlamak

Devamı Sa. 7, Sü. 5'de

ALTI İŞÇİ İŞVERENİN İHMALİ SONUCU ÖLDÜ

- Soma Savcılığı, olayda «ağır ihmalin» olduğunu ve olayla ilgili olarak 5 kişinin gözaltına alındığını söyledi

Soma, (İSTA) — Soma Ege Linyit İşletmesi'nde önceki gün 6 işçinin ölümü ve üç işçinin koma'ya girmesiyle sonuçlanan zehirlenme olayının işverenin ihmali sonucu meydana geldiği ve olayla ilgili olarak beş işletme yetkilisinin gözaltına alındığı bildirildi. Konuyla ilgili bir açıklama yapan Dev Maden - Sen Genel Sekreteri Hacı Kabakulak olayın iş cinayeti olduğunu belirterek altı işçinin ölümünden maden patronlarıyla işletme sahibinin sorumlu olduğunu kaydetti. Kabakulak açıklamasında ayrıca bu tür iş cinayetlerinde işçilerin üç günlük işi bırakmalarını istedi.

(Devamı S. 7 Sü. 6'da)

TSİP Anayasa'nın CHP - AP işbirliği için değiştirilmek istendiğini belirtti

İstanbul, (Politika) - Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Başkanlık Kurulu üyesi Çagatay Anadol, Anayasa'nın geriye doğru değiştirilmesi konusunda AP önerisine CHP'nin açık kapı bıraktığını söyleyerek bu konuda «CHP - AP işbirliğinin sağlanması için yoğun çabalar sürmektedir» dedi ve CHP Grup Başkanvekili Altan Öymen'in değişiklik için «yeşil ışık» yaktığını söyledi.

Seçim öncesi fındık taban fiyatları 45 liraya çıkarıldı

Ankara, (ANKA) — Ticaret Bakanı Teoman Köprülüler, bir açıklama yaparak, dış piyasadaki fiyat artışlarından üreticinin de yararlandırılması için fındık destekleme alım fiyatının 45 liraya çıkarıldığını bildirdi.

Bakan Köprülüler, 1979/80 dönemi % 50 randımanlı kuru değirmenlik tombul kabuklu fındığın destekleme alım fiyatının 37,5 lira olarak saptandığını ve Bakan-

(Dev. Sa. 7, Sü. 5'de)

TÖB-DER Şube Başkanları Toplantısı Ankara'da yapıldı

- Toplantıda bir konuşma yapan TÖB-DER Genel Başkanı Gazioğlu, sendikal haklara kavuşma yollarının öğretmen tabanınca saptanacağını söyledi

Ankara, (Politika) — Öğretmenlerin özlük, mesleki ve örgütsel sorunlarının tartışılıp görüşülmesi amacıyla düzenlenen TÖB-DER Şube Başkanları toplantısı Ankara'da yapıldı. TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu toplantıyı açarken yaptığı konuşmada günümüz koşullarında demokratik halk güçlerinin birliğinin, tek tek kişilerin meslek ve kitle örgütlerinin, siyasi hareket ve partilerin üstünde olduğunu belirterek «demokrasi güçlerinin birliği yolunda kişiler olarak, gruplar olarak, örgütler olarak görevlerimizi eksiksiz yapmalıyız. Tersine yaklaşımlar kimseye birşey kazandırmaz, doğacak olumsuzluklardan tüm emekçi halk güçleri zarar görür» dedi. Dünyanın yalnızca altı ülkesinde, Avrupa'da bir tek Türkiye'de öğretmenlerin sendika kurma ve grev yapma haklarının bulunmadığını hatırlatan Gazioğlu «artık sabrımız ve tahammülümüz kalmadı. Eğitim öğretim ellerimizdedir. Kaybedecek çok fazla bir şeyimiz de kalmadı. Sendikal haklara na-

(Dev. Sa. 7. Sü. 1'de)

Topuz İstanbul'da bazı sendikacılarla bir toplantı yaptı

Haber Merkezi — CHP İstanbul İl Örgütü dün İstanbul İl Merkezi binasında bazı sendikacıların katıldığı bir toplantı düzenledi.

Toplantıya bazı CHP'li bakan, milletvekilleri, parlamenterler, İstanbul Belediye Başkanı, sendika yöneticileri ile CHP İstanbul Örgütü mensupları katıldılar.

Ali Topuz CHP'nin solun

(Devamı Sa. 7, Sü. 5'de)

İzmir Valiliği Selefyan için soruşturma açtı

İzmir, (THA) — İzmir Valiliği, 12 Mart döneminde teneke kaçakçılığından aranırken yurt dışına kaçan AP Genel Başkanı Süleyman Demirel'in yeğeni Yahya Demirel'in iş ortağı Mıgırdıç Selefyan'ın, İzmir'de satışa çıkarılan Misprins tipi tenekeleri hakkında soruşturma açtı.

İhracatçı Mıgırdıç Selefyan'ın, 1969 yılından beri, gümrüklerde bekletilen an-

(Devamı Sa. 7, Sü. 8'de)

Ecevit Hatay'da, MHP için 'faşist parti, dedi

- Ecevit ve Demirel yaptıkları konuşmalarda birbirlerini ülkeyi yönetememekle suçladı
- Erbakan dünü istirahatle geçirdi

POLİTİKA VE İSTA MUHABİRLERİ BİLDİRİYOR

Haber Merkezi — CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in de seçim gezilerine başlamasıyla mitingler renklendi. AP Genel Başkanı Süleyman Demirel Konya'daki dolaşmasını sürdürürken Ecevit de Hatay'daki mitinge katıldı. Konya, Isparta ve Burdur gezisini tamamlayan Necmettin Erbakan ise dünü dinlenmekle geçirdi. Mitinglerde iki siyasi parti lideri birbirlerini ülkeyi iyi yönetmemekle ve beceriksizlikle suçladılar. CHP Genel Başkanı, AP, MSP ve MHP'nin çağdışı partiler olduklarını bu partilerle çağdaş Türkiye'nin kurulamayacağını söylerken Demirel 1977'nin varlar Türkiye'sinin 1979'da yoklar Türkiye'si haline geldiğini öne sürdü.

Öteyandan siyasi parti liderlerinin seçim gezileriyle birlikte yankesicilerin de çalışmaları arttı. THA'nın bildirdiğine göre Demirel'in Konya gezisi sırasında iş başında yakalanan iki yankesicinin üzerinden 42 bin lira çıktı.

ECEVİT HATAY'DA

CHP Genel Başkanı ve Başbakan Bülent Ecevit seçim gezilerinin ilkini dün Hatay'a yaptı. Ankara'dan Adana'ya beraberinde Genel Sekreter Yardımcısı Orhan Birgit'le birlikte giden Ecevit Adana Havaalanında törenle karşılandı. Adana'da düzenlenen bir asayiş toplantısına da katılan Ecevit toplantıdan sonra partinin seçim

(Dev. Sa. 7, Sü. 5'de)

TİP: «Topraksız ve az topraklı köylüler toprak istiyorlar»

İstanbul, (Politika) — Türkiye İşçi Partisi Başkanlık Kurulu üyesi Yalçın Cerit topraksız ve az topraklı köylülerin toprak ve iş istediklerini belirterek «AP'si, CHP'si, MSP'si, MHP'si patron partilerinin tümü ise yokluğun ve yoksulluğun suçunu birbirlerine yükleyerek göz boyamaktan boş vaatlerde bulunmaktan başka yapacak işleri yoktur, olmayacaktır» dedi.

Cerit, basına yaptığı açık-

Devamı Sa. 7, Sü. 1'de

Siyasi partilerin radyo ve TV'de konuşma saatleri belirlendi

Ankara (THA) — Yüksek Seçim Kurulu, siyasi partilerin 14 Ekim Senato üçte bir yenileme ve beş ilde yapılacak milletvekilliği ara seçimleri nedeniyle siyasi partilerin radyo ve televizyonda yapacakları propaganda saatlerini belirledi.

Resmi gazetenin dünkü sayısında yayınlanan Yüksek Seçim Kurulu kararına göre, radyo ve televizyon aracılığı

Dev. Sa. 7. Sü. 1'de)

Yurtdışı koli ve mektup ücretlerine % 100 zam yapıldı

Ankara, (ANKA) — Yurtdışına gönderilen koli ve mektup ücretlerine yüzde yüz zam yapıldı.

Edinilen bilgiye göre, PTT'nin aldığı zam kararı, Pazartesi gününden itibaren geçerli olacak. Hafta başından başlayarak yurtdışına gönderilen koli ve mektuplara zamlı tarife uygulanacak.

Elazığ Cezaevi'nde komandolar 12 ilericiyi yaraladı

- Malatya Cezaevi'nde ilerici tutuklular baş gardiyanın görevden alınması amacıyla direniş yaptılar
- Niğde'de İGD üyelerine saldıran komandolardan ikisi silahlarıyla yakalandı

Haber Merkezi — Elazığ Kapalı Cezaevinde önceki akşam komandolar ilerici tutukluların üzerine saldırarak 5'i ağır 12 kişiyi yaraladılar. Malatya cezaevinde ilerici hükümlü ve tutuklular dün bir direniş yaparak baş gardiyanın görevden alınmasını istediler. Turgutlu ve İstanbul'da da 3 kişi öldürüldü.

ELAZIĞ'DA

Elazığ Kapalı Cezaevinde önceki akşam saat 16.30 sıralarında komandolar ilerici tutukluların üzerine saldırarak 5'i ağır 12 kişinin yaralanmasına neden oldular. Cezaevindeki hükümlü ve tutukluların hava almak amacıyla bahçeye çıktıkları bir

(Devamı Sa. 7, Sü. 2'de)

Öğrenci yurtları yarın açılıyor

- 28 bin 739 kişilik kapasiteli yurtlara 7 bin öğrencinin başvurduğu öğrenildi

Ankara, (A.A.) — Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu'na bağlı, 19 ildeki 36 öğrenci yurdu yarın açılıyor.

Kredi ve Yurtlar Kurumu (Yurtkur) yetkililerinden alınan bilgiye göre, 1979-1980 öğretim yılında yurtlarda kalmak için bugüne kadar 7 bin dolayında öğrenci başvurdu. Toplam 28 bin 739 yatak kapasiteli yurtlarda barınmak isteyen öğrenciler başvurularını, yurtlar açıldıktan sonra da yapabilecekler.

Yurtkur yetkilileri, yurtlarda kalmak isteyen eski ve yeni öğrencilerin başvurularının birlikte değerlendirildiğini bildirdiler, başvuruda bulunan öğrencilerin merkezi yerleştirme sistemiyle okullarının yeri gözönünde bulundurularak yurtlara dağıtılacaklarını söylediler. Yetkililer, öğrencilerin yurtlara yerleştirilmesinde bu yıl bazı yenilikler de getirildiğini ve fiziki kusurları bulunanlarla, kardeş olanlara bazı ayrıcalıklar tanındığını bildirdiler.

Başvuruda bulunan öğrencilerin, yurtlara kabul edilmeleri sırasında, okullarındaki durumlarının, sabıkaları bulu-

(Devamı S. 7 Sü. 4'de)

MESS elinde kalan takvimleri okullara dağıtıyor

- MESS takvimlerinde yeralan şiir ve manilerde işçilerin işverenlerine sahip çıkması isteniyor
- (E. T.) imzasıyla yazılan manilerden birinde «İşyerin sana bir ev / İşyerini koru, sev / Hakka razı ol, eğil / Grev düşmanlık değil / Grev kanuni bir hak / İşçi! Düşün ve taşın / Aşırı gidersen bak / Zarar görür yurttaşın» deniliyor

İstanbul, (Politika) — Elinde kalan takvimleri öğretmenlere dağıtılmak üzere okullara gönderen MESS ekonomik sorunların daha çıkılmaz duruma gelmesi için bazı karanlık güçlerin çaba gösterdiğini itiraf etti. 1979 yılı başında basılan ve MESS'in propagandasını yapmak amacıyla yoğun bir şekilde dağıtılan takvimlerden elde kalanlar Eylül ayı başlarında Maden-İş'le başlayan görüşmeler de gözönüne alınarak başta okullar olmak üzere tüm kamu kuruluşlarında dağıtılmaya başlandı.

MESS'in Türkiye ekonomisinin gelişmesinde ne tür çalışmalar yaptığından bu örgütün ne denli yararlı olduğundan uzun uzun sözeden takvimde işçi işveren ilişkilerine de geniş yer veriliyor. İşçilerin işverenlerine sahip çıkmaması halinde bazı güçlerin ülke ekonomisini yıkmakta serbest kalacaklarını öne süren MESS takvimi işverenlerin öğrencilerle de yakın ilişkiler içinde olması gerektiği görüşünü savunuyor. Ba-

Dev. Sa. 7. Sü. 1'de)

Aydın Telli'nin hücresinden 11 kişiyi öldüren 2 MHP yanlısı yakalandı

Adana (THA) — Adana'da 11 kişiyi öldürmekten sanık iki MHP yanlısı yakalandı. Yakalanan 2 kişinin suçlarını itiraf ettikleri bildirildi.

6. Kolordu ve Adana, G. Antep, K. Maraş ve Adıya-

(Devamı Sa. 7. Sü 3'de)

Bilim-Teknik

Yapay organlar

● Hazırlayan: Dr. Selçuk ALSAN

En eski çağlardan beri doktorlar canlı dokunun yerini alabilecek bir madde aramaktaydılar. Paslanmaz metaller, hayvan kemik ve kirişlerini, ipek ve keteni denediler. Fakat insan vücudu, bu gibi maddelerden yapılan yapay organları reddediyordu. Acaba vücudun normal işleyişini bozmayacak bazı maddeler bulunup bunlardan organ yapılamaz mıydı? Bu düşünce, yakın zamanlara kadar gerçekleşemeyecek bir hayal olarak görülüyordu. Kimyadaki ilerlemeler, tıpta kullanılabilecek nitelikte her biçimi kolayca alan ve vücutla «bütünleşebilen» plastik maddelerin yapılmasına olanak sağladı.

Birkaç yıl önce SSCB Tıp Akademisi Üyesi Aleksandr Vişnevski, dünyada ilk kez bir kadının hasta dölyatağını (rahmini) çıkartarak yerine plastikten yapılmış yeni bir dölyatağı taktı. Daha önce bu ameliyatı hayvanlar üzerinde birçok kere denemiş ve çok iyi sonuçlar almıştı. Plastik dölyatağı, tıpkı gerçek bir dölyatağı gibi işlev görüyordu. Bu ameliyat, Profesör Tamara Davrova yönetimindeki Cerrahi Enstitüsü Plastik Maddeler Laboratuvarında canlı dokularla yan yana kalabilen plastik maddelerin bulunmasıyla gerçekleşebilmişti.

Ameliyata karar verilmesi şöyle oldu: Maya adlı bir genç kadının dölyatağının çıkartılmak zorunluğu doğmuştu. Fakat kadın, ameliyattan sonra çocuk olamayacağı için o ameliyata razı olmuyor ve şöyle diyordu: «Neden hayatımı kurtarmak istiyorsunuz, çocuksuz yaşamaktansa öleyim daha iyi» ve yalvarıyordu doktorlara: «Gerçekten yapabileceğiniz başka birşey yok mu?» Sonunda doktorlar Maya'ya şöyle dediler: «Profesör Vişnevskiy'le görüşünüz. İnsanlar üzerinde ilk kez denenecek bir ameliyat; her zaman tehlikelidir, ama profesör ameliyatı kabul ederse o başka». Tabii Profesör Vişnevski Maya'ya hayır demedi. Profesör Davrova şöyle diyor: «Buna rağmen birgün Maya bize gebe kaldığını söylediğinde buna kolay kolay inanamadık, oysa biliyorduk ki plastik dölyatağında gebe kalması beklenen birşeydi.» Çok olağanüstü birşey olmuş, plastik dölyatağı vücudun bir parçası haline olmuştu. Doğan bebeğin ilk çığlıkları arasında hemşire Vişnevskiy'e şöyle diyordu: «Kutlarım sizi profesör, bir kız torununuz oldu!»

Profesör Davrova şöyle devam ediyor: «Tıpta plastik maddelerin utkusu kolay olmadı. Bu maddeler yerlerinde ne kadar kalabilecek, ne gibi değişikliklere uğrayacaktır? Örneğin Kapron denen plastik vücutta 15 günde sertliğini yitirmeğe başlıyordu. Polietilen, poliproplen, silicon vb. plastik maddelerin herbirinin çok belirli kullanma alanları vardır.»

YAPAY KİRİŞ: Bir zamanlar bir kas kirişini uzatmak gerektiğinde hastanın bir başka yerinden doku almak gerekiyordu ki, bu, iki kez ameliyat demekti. Bugün Moskova Ortopedi ve Yaralanmalar Merkez Enstitüsü'nde Lavsan denen plastikten kiriş yapılıyor.

MİKROCERRAHİ: Damar cerrahisinde yeni bir çığır açılmış bulunuyor. Atardamarlar özel bir mikroskop altında görülemeyecek kadar ince Lavsan ipliklerle dikiliyor. Yaralar iyileşince Lavsan iplikleri vücutta eriyip gitmekte ve yerlerinde çok ince bir iz kalmaktadır. Mikrocerrahi sayesinde, örneğin kopan bir parmak yerine dikilebilmektedir.

YAPAY BÖBREK: Binlerce insanın hayatını kurtardı. Yapay maddenin özel zarı, tuzları ve vücuda zararlı maddeleri süzer. Plastikten yapılmış bu zar küçük molekülleri geçirdiği halde, albumin gibi büyük molekülleri tutar. Zar, sürekli kanla temas ettiği halde zehir etkisi göstermez ve kimyasal reaksiyonlara girmez.

YAPAY YÜREK: Plastikten yapılmış bu yüreğin biçimi ve boyutları canlı yüreğe benzer. Deneyler sırasında plastik yüreğin çarptığı ve kanı yapay damarlara pompaladığı görülür. Yapay yüreği, Profesör Valeri Şumakov yönetimindeki bir doktorlar ve mühendisler ekibince gerçekleştirilmiş ve Şumakova SSCB Devlet Ödülünü kazanmıştır.

Yapay yüreğin hayata geçirilmesi, güç bir sorun olup yavaş yavaş çözümlenecektir. Herşeyden önce, canlı yürek gibi vücudun gereksinimlerine kendiliğinden uyabilmelidir. Örneğin insan uyurken, yürek dakikada 5 litre kan pompalar; insan koşarken bu miktar 30 litreye ulaşır. Canlı yürek, bağlı bulunduğu ve kendi içinde yer almış sinirler aracılığıyla hızını ve atışını vücudun gereksinmelerine uydurur. Yapay yürek bunu yapabilmelidir. Mühendislik açısından bunun anlamı, [illegible] kendi kendine [illegible] bir pompa yapılmasıdır.

Yapay yüreğin bazı bölümleri canlı yürekten daha büyüktür, fakat aşılması gereken tek zorluk yapay yüreğin bazı parçalarının [illegible] değil. Daha büyük bir riski var: Yapay yüreğin yapıldığı plastik maddenin kimyasal bir etkiyle kanı pıhtılaştırması. Bu amaçla yeni bir plastik deneniyor. Bu maddeden yapılan yapay bir yürek asla kana değmeyecek. Çünkü, kandan çekeceği çok ince bir sıvı katmanıyla sürekli örtülmüş olacak. Uzmanlar, plastikten yapılmış, uzayıp kısalabilen bir kas lifi yapmayı da çalışıyor. Yapay yüreğin akıtı Plutonium olacak ve insana 89 yıl yetecek.

FORUM

Demokratik örgütleri kapatanlar, «Sağa da sola da karşıyız» safsatalarıyla halkın karşısında pişkinlikle dolaşanlar, boyalı burjuva basınında «Umudun Tükenişi» ve «Kuyruklu Yıldız» gibi yazı dizilerinin alay kahramanları olmuşlardır. Patronla aynı masaya oturup «Toplumsal Anlaşmayı» imzalayanlar, DİSK'in sendikal birliğini parçalayıp, TÜRK-İŞ'le aynı ihanet celsesinde «Kemerleri Sıkma» politikasına boyun eğen «Tabansızlar» asla ve asla umut olamazlar. Onlar umut değil «Umudun düşmanıdırlar» | Emeği kutsallaştıranlar umuttur. Umudun ve emeğin düşmanları üzerine erimiş, kızgın demir gibi akanlar umuttur. Umut ne Kaf Dağı'nda ve ne de Ecevit'tedir. O avuçlarımızda, kafamızda ve kor yüreğimizdedir. Umut serpilen gelişen çocuklarımızdadır. Umut, işçi sınıfı ve onun örgütlü, savaşkan politik öncü gücündedir. Umut Ulusal Demokratik Cephe'de birleşmektir. Umut uzakta değil, İleri Demokratik Düzendedir. Ve umut, sosyalizmdedir.

Umut kimde ve nerededir?

İsa ARKADAŞ

Umut: özlemler, beklentiler ve istemler bütünüdür. Geleceğe yönelik her atılımın ivmesidir umut. Burjuva toplumunda umut bireylerin kişilikleriyle özdeşleştirilir. Her bunalımlı dönemde insanlar bir «kurtarıcı» beklentisi için koşullandırılmışlardır. Toplumların genliğini bireysel çıkışlarda aramak, tapınmayı ve kuyrukçuluğu dayatmıştır. İnsanlık, tarihi, körü-körüne bir kişiyi izleyen, büyülenmişcesine o kişinin dümen suyunda koşan ve sonunda felaketlere düşen toplumların öyküleriyle doludur.

Burjuva partileri, bunalımların yoğunlaştığı dönemlerde, kitlelerin yükselen istemlerini oy sandığında boğabilmek için, bilimsel doğruları çarpıtıp, toplumsal içerikten yoksun belgi ve yakıştırmaları pervasızca kullanabilmektedir. Emek düşmanları ve soyguncular göz boyamada ustadırlar. Suçlarını örtmek ve güçlü konumlarını korumak için, denetimleri altındaki etkileşim araçlarından olabildiğince yararlanırlar. Geniş emekçi yığınların politik koşullandırılmasında demagojiye başvururlar.

Egemenler, dini bir sömürü aracı olarak kullanmışlardır. İnsanların inanç bütünlüğünü parçalamışlar ve tanrı ile kul arasına çıkar dağlarını yerleştirmişlerdir. Güncel yaşamdan soyutladıkları insanlara «öbür dünya»nın umut olduğunu, esas kurtuluşun orada bulunduğunu söylemişlerdir.

İtalyan ve Alman faşistlerinin bu konuda üzerlerine yoktur. Faşist MHP'nin kullandığı propaganda ve ajitasyon malzemesi ile Nazilerin kullandıkları arasında, özdeş düzeye varan benzerlikler vardır. Burjuvazi ve onun politik uzantıları, her türlü toplumcu kavram ve değer yargılarını çarpıtarak insanlığa tuzak kurmayı, gerçek amaçlarını perdeleyebilmek çabası içindedirler.

Ulusal Kurtuluş Devrimimizi ileri demokratik devrime dönüştürme yerine, İzmir İktisat Kongresi'yle halkımızı kapitalizmin pençesine atanlar umut olamadılar. Üstelik köylülüğümüzün umudu olan Köy Enstitüleri'ni kâr hırslarına kurban ettiler. Toplumsal uyanışın umutları «ONBEŞLERİ» Karadeniz'de boğdurttular.

Bayar'lı Menderes'li Demokrat Parti, iktidara «Yeter, Söz Milletindir» belgisiyle çöreklenmiş, sonuçta milletin anasını bellemiştir. Türkiye'yi «Küçük Amerika»ya benzetmeye soyunanların izleyicileri, «Büyük Türkiye» yaratmak için suyun başına geçmişler ve uluslararası boyutlara ulaşan HOLDİNG'ler aracılığıyla ülkemizi vahşi bir sömürü kıskacına almışlardır. Soygun çetelerinde başı çeken «yiğitler», zora gelince «şapkayı» alıp kaçmışlardır.

Bir zamanlar Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde öğrencilerine «nabza göre şerbet vermeyin» diye öğüt'ü başı kesilenler, «gardrop Atatürkçüleri» hiç de umut değildirler.

Kişiler üzerinde terör estiren ve bunun sonucu faşist katil sürülerine savunma ortamı hazırlayan serüvenciler, silahlanıp «Yolumuz Çayanların Yoludur» diyenler ve hele emperyalizmin yedek gücüne dönüşen kaçışı devrimci Maocular, hiç ama hiç umut ışığı yakamazlar.

Meydanlarda «Toprak İşleyenin, Su Kullanın» belgisini haykıranlar, iktidara geldiklerinde toprak reformunu rafa kaldırmışlardır. «Hakça Bir Düzen» deyipte işbirlikçi-tekelci sermayenin borusunu öttürenler, «Ak Günlere» beyaz güvercin uçuranlar, emperyalizmin NATO, IMF ve OECD gibi karanlık örgütlerinin kucağında salınanlar mı umut olacaklardır?

Demokratik örgütleri kapatanlar, «sağa da sola da karşıyız» safsatalarıyla halkın karşısında pişkinlikle dolaşanlar, boyalı burjuva basınında «Umudun Tükenişi» ve «Kuyruklu Yıldız» gibi yazı dizilerinin alay kahramanları olmuşlardır.

Patronla aynı masaya oturup, «Toplumsal Anlaşmayı» imzalayanlar, DİSK'in sendikal birliğini parçalayıp, Türk-İş'le aynı ihanet celsesinde «Kemerleri Sıkma» politikasına boyun eğen «tabansızlar» asla ve asla umut olamazlar.

Onlar umut değil «umudun düşmanıdırlar.»

Barış, toplumsal ilerleme ve özgürlük için baş koyanlar umut olabilmek için değil, umudu gerçekleştirmek için savaşıyorlar. Kahırlarla, acılarla dopdolu olan ve uzun soluklu olmayı gerektiren yolda, özverili savaşmak gerekiyor. Marksist-Leninist çizgiden sapmadan, türkü çağırır gibi, horon teper gibi yürümeli. Ne başak örneği olgunlaştıkça «başeğmeli» ve ne de «mum gibi dibine ışık vermezlik» etmelidir.

Emeği kutsallaştıranlar umuttur.

Umudun ve emeğin düşmanları üzerine erimiş, kızgın demir gibi akanlar umuttur.

Umut ne Kaf Dağı'nda ve ne de Ecevit'tedir. O avuçlarımızda, kafamızda ve kor yüreğimizdedir. Umut serpilip, gelişen çocuklarımızdadır.

Umut, işçi sınıfı ve onun örgütlü, savaşkan politik öncü gücündedir. Umut Ulusal Demokratik Cephede birleşmektir. Umut uzakta değil, İleri Demokratik Düzendedir.

Ve Umut, SOSYALİZMDEDİR.

YORUM — OYA BAYDAR

İnsan bu hale düşmemeli

HEY GİDİ Aybar hey! Bir zamanlar, çok değil bundan şöyle bir onbeş yıl önce Türkiye İşçi Partisi başkanıyken, haddine düşmüşse Aybar'ı oturarak alkışla! Mutlaka ayakta karşılanır, ayakta alkışlanırdı toplantılarda.

İŞTE bu Aybar, TİP Genel Başkanlığından ayrılmayı bir türlü içine yediremeyen bu kişi, birbiri ardına sosyalist partiler kurulduğu 1971 sonrasında bir parti kurdu. Partinin adı şimdi Sosyalist Devrim Partisi. Ve bir zamanların anlı şanlı TİP, Genel Başkanı ve Milletvekili Aybar, 1979 ara seçimlerinde bir çadır-parti'nin senatör adayı...

NEREDEN Mİ geldi Aybar aklımıza? Önceki gün TV'de haberleri dinlerken, önce hangi partinin sözcüsüne ait olduğunu anlayamadığımız, başını kaçırdığımız şöyle bir söz geldi kulağımıza: «Gizli Komünist Partisi bazı yerlerde bağımsız adaylarla seçimlere giriyor ...Dikkat edilmesi gerek... Bunlar ülkemizi Rusya'ya satacaklar» türünden ilkel birşeyler. MHP seçim sözcüsü konuşuyor sandık önce. Ama sonra bu demecin Aybar'a ait olduğu anlaşıldı. Doğrusu ya, çok hayret etmedik. Acıdık sadece. İnsan bu hale düşmemeli. Bu hale düşeceğine köşesine çekilip oturabilmeli.

UZUN, dolambaçlı söze gerek yok. Aybar, seçim döneminde oy falan alamayacağını biliyor. Ama seçimlere katılan her parti her çizgi, her kişi gibi, o da bir görev yüklenmiş kimileri için seçimler işçi sınıfının programının dile getirileceği, yığınlara demokratik istemlerin ulaştırılacağı, bu düzenin çürümüşlüğünün, burjuva partilerinin çözümsüzlüğünün gösterilebileceği, devrim ve sosyalizm hedeflerinin anlatılabileceği bir kürsü, elverişli bir ortamdır.

ONLAR işçi sınıfı adına bu görevleri yüklenirler. Kimileri de egemen güçler, burjuvazi, emperyalizm adına propaganda yapma görevini yüklenir. Bunlar. Bu görevin başında sosyalist sisteme ve Sov- «sol» görünümlüleri bu görevde etkin olarak kullanılır. Bazan doğrudan, bazan dolaylı besleyerek. Bunun en belirgin örneği maoculardır.

ONLAR, burjuvazinin, egemen güçlerin kendilerine yükledikleri görevi canla başla yerine getiriyorlar. Bu görevin başında sosyalist sisteme ve Sovyetler Birliği'ne düşmanlık, emperyalizmi kayırma ve emperyalizmin gizli örgütleriyle işbirliği, onların istedikleri doğrultuda yayın ve propaganda geliyor. Aybar, bu seçim dönemindeki konuşmalarıyla, burjuvaziye hizmeti sadece maoculara bırakmamaya azimli görünüyor. Maocuların seçimlere katılmadıkları bir ortamda, «sol» görünümlü birilerinin bu görevi yerine getirmesi gerekiyordu. Görülüyor ki ihale Aybar'da kalmış.

SOSYALİZM yolu, aslında öylesine dar ve net çizgili bir yoldur ki, milim sapmaya gelmez. Bir kez saptınız mı bu yoldan, bir kez milim ayrıldınız mı, sonunda nereye varacağınız hiç belli olmaz. İhanete, burjuvazinin kollarına, emperyalizmin gizli örgütlerine, bırakalım sosyalizmi demokrasiyi bile inkâr etmeye, faşistlerle birleşmeye kadar varırsınız. Kendi deyimiyle «Gizli» Komünist Partisi'ni ihbar ediyor Aybar. Oysa bırakalım sosyalistleri, komünistleri, sıradan bir demokratın, «ilericiyim» diyen bir kişinin ilk görevi, burjuva demokrasisi adına bile, işçi sınıfının bağımsız örgütlenmesinin, Komünist Partisi üzerindeki yasağın kaldırılmasını savunmaktır. Onu karalamak aklı sıra ihbar etmek değil...

NEREDEN nereye gelmiş Aybar. MHP sözcülüğüne MHP'li dil kullanma noktasına, en basit demokratik görevleri unutma noktasına kadar varmış. Aslında bir gerçeğe işaret etmek istemeseydik, üzerinde durmazdık Aybar'ın. Hareket içinde, artık cürmü kadar yer yakar o. Yokluğu, varlığı birdir. Asıl hatırlatmak istediğimiz, sosyalizmin, işçi sınıfının yolunun milim sapmaya bile tahammülü olmadığıdır. Zararsız görülen ufacık bir sapma sonunda ihanet olur çıkar. İşte örneği...

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Son günlerde ilerici kesimin ve sanat çevrelerinin tepkiyle karşıladığı, Kültür Bakanlığının çıkardığı yönetmeliğin özü — Filistin Kurtuluş Örgütü'nün kısa yazılışı. 2) Ürperme — Amerikan Hava Yollarının simgesi 3) Aziz Nesin'in bir oyununun ünlü kahramanı — Bir bilim ya da sanat dalında üstün yeri olan kimse 4) Kırmızı — Üzüntü 5) Gemi işleten kimse — Bir nota 6) Tersi, bir telgraf çeşidi — Nefis, «ben» 7) Ünlü Hint şair ve filozofu — Tersi su 8) Tersi çok değil — Tersi, çinkonun simgesi — Saçı olmayan 9) Serbest bırakmak, kölelikten kurtarmak 10) Pişman olmak.

YUKARDAN AŞAĞI: 1) Bir görüşe bağlılığını belli eden 2) Tersi, bir göz rengi — Tersi, İranın simgesi — Üye 3) Tekin olmama durumu — İsim 4) Kalayın simgesi — Bir nota — «Karşı» anlamında bir sözcük. 5) Bir ev eşyası — Tersi, bir balık çeşidi 6) Tersi İngilizcede «bay» — Tersi, Yeşil bitki 7) Şiddet — Kısaltmada Marksçı - Leninci 8) Çalışkan — Kötü söz 9) Değişmez bir karar ile bazen iyi, bazan kötü son hazırlayan doğa üstü güç — Kalım 10) Bir emir — Bir kadın adı.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ:

SOLDAN SAĞA: 1) Geyve — ameS 2) El — Ad — milE 3) Çingeneler 4) eÇ — Ovalamak 5) ratnaK — Ne 6) Aba — Ta — 7) Kuma — Br — 0A 8) ÇKP — Kr 9) Orta malı 10) Ensekökü.

YUKARDAN AŞAĞI: 1) Geçerakçe 2) Ell çabuk 3) Tampon 4) Vagon — ıS 5) Edevat — ltE 6) nakaB — Ak 7) Amel — rümÖ 8) Milano — aK 9) Eleme — ükiÜ 10) Sera — Karı.

Okurlardan Politika'ya

Etibank Genel Müdürlüğü hergün 200 bin dolarlık üretimi engelliyor

Bursa—M. Kemalpaşa — Kestelek yöresinde Boraks İşletmesi (Bortaş) 25 yıldır Yılcalı kardeşler tarafından işletilmiştir. İşletmede, çevre köylerden 736 (yediyüz otuzaltı) işçi çalışmakta, günde ortalama 1000 (bin ton) boraks üretilmektedir.

Sendikamız Dev-Maden-Sen, son iki dönem bu işyerinde işyeri yetkisi almış, toplusözleşme yapmıştır. 1979 yılı başında TİS bittiği için yeniden görüşmelere başlanmıştır.

CHP'nin çabalarıyla ve tüm ilerici kamuoyunun desteğiyle bazı madenler devletleştirilmiş, bu tavrından dolayı halkımız CHP'yi takdir etmiştir.

Devletleştirme çalışmaları başladığı tarihten itibaren, diğer maden işletmelerinde olduğu gibi, Bortaş işvereni de madenin zengin bölümlerini kaçırmak, işletmeyi tahrip etmek yoluna yönelmiştir. Sendikamız ve üyelerimiz, bu aşamada yıllardır çalıştıkları ve gelecekte çalışacakları işletmenin ve madenin tahribini önlemek için çaba içine girmişlerdir. Üyelerimiz, riskini göze alarak 21 gün işi yavaşlatmışlar, daha sonra ise yasal işlemler tamamlanmış, 8.6.1979 tarihinden itibaren grev uygulamasına başlanmıştır. İşveren, «grev uygulamasına, devletleştirme kesinleşince gidin, o tarihe kadar ben madeni taşıyayım, bu süre için her işçiye yüksek düzeyde ücret ödeyeyim» şeklinde sendikamıza ve işçilere teklifte bulunmuştur. Bu uygulamanın devletleştirmeden sonra aylarca üretimi engelleyeceğini bildiğimiz için teklif reddedilmiştir. Grev uygulaması başarıyla yürütülmüş, işveren ihmal ettiği için çalışması gereken pompa ve jeneratörler her türlü zorluğa rağmen yakıt bulunarak çalıştırılmıştır. (Aksi halde ocaklara su dolacaktı.)

Temmuz 1979 içinde devir işlemi tamamlandı, Etibank Genel Müdürlüğü işletecek olduğu için gerekli temasları yaptık. Aradan iki ay geçmiş olmasına rağmen, Etibank yetkilileriyle ciddi ve yapıcı herhangi bir görüşme sağlanamadı. İşletmede dünyanın en iyi ve aranılan boraks cevheri günde 1000 (bin) ton üretilebilmekte, tonu 200 (ikiyüz) dolardan satılabilmektedir. Yani, günlük ikiyüz bin dolarlık üretim bekletilmektedir.

Bu davranışın bizce nedenleri bellidir.

1 — Madenlerin devletleşmesinin yarar sağlamadığını, hatta devlete yük getirdiğini iddia edenlere yardımcı olmak.

2 — Uluslararası mali kurumların iktidarı zorlamalarına dolaylı şekilde yardımcı olmak. Döviz sıkıntısını artırmak.

3 — DİSK ve ona bağlı sendikaları yıpratmak için çaba harcayanlara devletin imkânlarını kullanarak yardımcı olmak.

Sendikamız, 120 gündür devam eden grevi daha uzun süre sürdürecek güçtedir. Ancak, bir yanda yüzlerce işçi ve binlerce ton maden dururken, diğer yanda döviz sıkıntısı ve zorluklar iktidarı sallamaktadır.

Sorumluluk taşıyan herkes gibi sizin de bu uygulamaya karşı çıkmanızı bekler, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

M. Babakulak
Dev-Maden-Sen

Mısır ve İsrail ortak müdahale üssü kuruyor

● ABD, İsrail'in gelişmiş uçak yapmasına yardım etmeye hazırlanıyor

Paris, (ANKA) — Mısır ve İsrail'in, ABD'nin de yardımı ile Süveyş bölgesinde ortak bir deniz üssü kuracakları öne sürülüyor.

Paris'te yayınlanan «El Vatan El Arabi» dergisi, Timsah Gölü yakınında kurulacak deniz üssünün bir tarım ve turist merkezi biçiminde gösterilmek istendiğini de bildirdi.

Enver Sedat'ın İsrail'e yaptığı son gezide kararlaştırıldığı bildirilen «Timsah Gölü» projesinin ABD ve İsrail tarafından uzun süreden beri istendiği de dergide belirtildi.

Üssün inşaasının Ahmet Osman adlı bir Mısır'lı mühendis tarafından gerçekleştirileceğini, İsrail bankaları ve teknik danışmanlık firmalarının da inşaata yardımcı olacakları bildiriliyor.

Öte yandan, ABD Savunma Bakanı Harold Brown, ABD'nin İsrail'in gelişmiş savaş uçaklarını yapmasına «izin verebileceğini» söyledi.

İsrail'in Lübnan'a yaptığı bir saldırıyı Barış Gücü püskürttü

Dış Haberler Servisi — İsrail birliklerinin Güney Lübnan'a yeni bir saldırı yaptığı ancak saldırının Birleşmiş Milletler Barış Gücü tarafından püskürtüldüğü bildiriliyor. Saldırının püskürtülmesinden sonra bir basın toplantısı düzenleyen BM Barış Gücü Komutanı, İsrail saldırısının püskürtülmesine rağmen bu gibi davranışların bölgedeki gerginliği artırmaktan başka bir işe yaramadığını söyledi.

Pekin'deki gösteride "Kapitalist-Feodal iktidar,, eleştirildi

● ÇİN HÜKÜMETİNDE DEĞİŞİKLİKLER YAPILDI

Dış Haberler Servisi — Geçen yıl Kasım ayından bu yana Pekin'de yapılan en uzun gösterilerden birinde, Çin'de kapitalizm ile feodalizm bileşimi bir yönetimin işbaşında bulunması ve birçok görevinin seçimle değil ömür boyu görevde kalmak kaydıyla atanması eleştirildi. «Bilimsel ve Demokratik Sosyalizmi İnceleme Birliği» adı altında yeni kurulan bir grubun düzenlediği ve iki saat kadar süren gösteri sırasında Çin Komünist Partisi'ne şiddetli eleştirilerden kaçınıldığı, Mao'nun son zamanlarındaki politikasının bazı yönlerinin eleştirildiği ve «birçok kişinin, kitlelere oranla çok ayrıcalıklı konumlarda bulunmasının» kınandığı bildiriliyor. Gösteri sırasında bazı tutuklamaların yapıldığı, grubun liderinin de gösteriden önce ortadan kaybolduğu haber veriliyor.

Öte yandan Çin hükümetine yeni üç bakanlık eklendi ve ilk olarak bir adalet bakanlığı oluşturuldu. Bu bakanlığın, yeni ceza yasasının gelecek yıl yürürlüğe girmesi işlemleriyle uğraşacağı haber veriliyor.

Çin, Sovyetlerle görüşmeleri erteledi

Pekin, (ANKA) — Sovyet-Çin ilişkilerinin normalleştirilmesi konusunda önümüzdeki pazartesi günü başlaması beklenen görüşmeler Çin tarafından ertelendi.

Çin yetkilileri, Çin heyetinin, bazı teknik nedenlerle daha önce belirlenen tarihte görüşmelerin yapılacağı Moskova'ya gidemiyeceğini açıkladı.

AKEL, toplumlararası görüşmelere karşı çıkan Başpiskoposu kınadı

Lefkoşe, (A.A.) — Kıbrıs'lı komünistlerin partisi AKEL toplumlararası görüşmelerin zaman kaybından başka bir işe yaramadığı yolundaki demecinden ötürü Başpiskopos Hrisostomos'u şiddetle eleştirdi.

Parti Genel Sekreter Yardımcısı Fantis, Hrisostomos'un, Makarios'un izlediği politika ve taktiklere karşı açılan kampanyaya katıldığını belirtti.

Fantis, Rum kabinesinde yapılması tasarlanan değişikliğin de Makarios'un sağlığında saptanan politikanın değiştirilmesine yönelik baskılarla ilişkili olduğunu söyledi.

Fantis, Hrisostomos'un bu tür demeçlerle, Kıbrıs konusunda izlemesi kararlaştırılan politikaya ve bağlantısız ülkelerin aldığı kararlara ters düştüğünü de ekledi.

ETİYOPYA'DA DEVRİM KUTLAMALARI SÜRÜYOR

Dış Haberler Servisi- Etiyopya devriminin 5. yıldönümü törenlerinde konuşan Etiyopya Askeri Devrim Konseyi Başkanı Mengitsu Haile Mariam, Etiyopya devriminin, iç ve dış gericiliğin saldırılarına karşın yaşadığı ve yaşamaya devam edeceğini söyledi. Mariam, başkent Adis Ababa'da düzenlenen törende yaptığı konuşmada, Etiyopya halkının iç ve dış gericiliğe karşı ve yeni bir toplum kurma uğrunda verdiği savaşımda en büyük dayanağının, başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist ülkeler olduğunu söyledi. Bu arada, Adis Ababa'da Lenin Meydanı adı verilen bir meydanda yapılan ikinci bir törende, Mariam, Marksizm - Leninizmin Etiyopya devrimine yol gösterdiğini belirtti. Lenin Alanındaki törende bir konuşma yapan Sovyetler Birliği Hükümet Başkanı Aleksi Kosigin de, insanlığın mutluluğu uğrunda savaşanlar için Lenin adının sembolleştiğini söyledi.

Edward Heath'i deviren İngiliz kömür işçileri Thatcher'i de uyardı

Dış Haberler Servisi — İngiltere'nin 250 bin kömür işçisi, hükümetten ücretlerine zam yapmasını isteyerek aksi durumda greve çıkacaklarını açıkladılar. Kömür işçileri sendikası, ücretlere yüzde 65 zam yapılmasını ve çalışma haftasının dört güne indirilmesini istiyorlar. Bilindiği gibi beş yıl önce Edward Heat hükümetinin, kömür işçilerinin zam taleplerini karşılamaması üzerine başlayan grevler hükümetin düşmesiyle sonuçlanmıştı.

ABD Temsilciler Meclisi silahlanma bütçesini artırdı

Washington, (A.A.) - ABD Temsilciler Meclisi, önümüzdeki mali yıl içinde uygulanacak olan silahlanma yasa tasarısını 46'ya karşı 282 oyla kabul etti.

Tasarı, Amerika'nın önümüzdeki mali yıl içinde, silahlanma için 42.2 milyar dolarlık harcama yapmasını öngörüyor.

Senatonun kabul ettiği metinden 2,1 milyar dolar fazla olan temsilciler Meclisi metni, yeni bir nükleer uçak gemisi yapılması için 2.1 milyar dolarlık ödenek ayrılmasını öngörüyor.

Vietnam Başbakanı Dong, Nikaragua'da

● Daniel Ortega, Vietnam'ın ABD ve Çin'e karşı bağımsızlık ve özgürlük savaşına hayranlık duyduklarını söyledi

Dış Haberler Servisi — Vietnam Başbakanı Pham Van Dong, Bağlantısızlar Doruk Toplantısından sonra bazı Latin Amerika ülkelerine geziye çıktı. Gezi sırasında Nikaragua'ya da uğrayan Pham Van Dong'u, Nikaragua devrimci hükümeti üyelerinden Daniel Ortega karşıladı. Karşılama sırasında yaptığı konuşmada, Ortega, Nikaragua halkının, Vietnam'ın, Amerikan emperyalizmine ve Çin yayılmacılığına karşı verdiği bağımsızlık ve özgürlük savaşına büyük bir hayranlık beslediğini söyledi. Pham Van Dong da, Managua'da yapacağı resmi görüşmelerin, iki ülke halkları arasında kardeşçe ilişkilere yeni boyutlar kazandıracağından emin olduğunu belirtti. Pham Van Dong ayrıca, Çin ve ABD ile ilişkilerin normalleştirilmemesinin nedeninin, bu iki ülkenin olumsuz tavırlarından kaynaklandığını sözlerine ekledi.

Pham Van Dong Nikaragua'dan önce Meksika'yı ziyaret etti ve Devlet Başkanı Portillo ile iki ülkeyi ve uluslararası sorunları ilgilendiren konuları görüştü.

NİKARAGUA'DA ÇOCUKLARA BEDAVA SÜT DAĞITILIYOR

Nikaragua'da Somoza diktatörlüğünün açlığa mahkum ettiği ve diktatörlüğe karşı ayaklanma sırasındaki savaşlar nedeniyle besinsiz kalan çocuklara şimdi bedava süt dağıtılıyor. Tüm Nikaragua'da devrimden sonra çocuk sağlığına eğilindiği ve beslenme sorunlarının çözümlenmesi için çalışmaların sürdürüldüğü bildiriliyor. Bu arada, Küba'dan gelen ilaç ve süt stoklarından önemli ölçüde yararlanılıyor. Resimde, Leon kentinde günlük sütlerini almak için sıraya giren çocuklar görülüyor.

Şili Cuntası «Kayıp» insanları öldürdüğünü itiraf etti

Dış Haberler Servisi — Şili'nin Başkenti Santiago'daki bir mezarlıktan 15 köylünün cesedi resmi makamlarca ailelerine geri verildi. 15 cesedin, 11 Eylül 1973 faşist darbesinden sonra öldürülen köylülere ait olduğu ve bunların şimdiye kadar cunta tarafından «kayıp» ilan edilen kişiler arasında bulundukları bildiriliyor. 15 ceset, başkentteki açlık grevi sonunda iade edildi.

Dünyaturu

● İRAN'da Japonya'nın ortaklığıyla kurulacak dev petrokimya fabrikaları konusunda iki ülke arasında kesin anlaşmaya varıldığı bildirildi.

● SOVYETLER BİRLİĞİ ile Amerika kıtasının, doğal gaz taşıyacak bir boru hattı ile birbirlerine bağlanması için «Lorcan» adlı Kanada firması ile Sovyet yetkililer arasında yakında görüşmelerin başlayacağı bildirildi.

● AVRUPA PARA SİSTEMİ ve sistemin para birimi «Avrupa Para Birimi»nin önümüzdeki ay Lüksemburg'da yapılacak toplantılarda yeniden gözden geçirileceği ve sisteme üye ülke paralarının paritelerinde gerekli değişikliklerin yapılacağı bildiriliyor.

● PAKİSTAN askeri yönetimi başkanı Ziya ül Hak, 17 Kasım'da yapılacak genel seçimlerde, daha önceden uygulanmakta olan çoğunluk sistemi yerine nisbi

Kıbrıs'la boşanmanın kolaylaştırılması isteniyor

Kıbrıs Rum kadınlarının, kilisenin boşanma konusunda uyguladığı yöntemlere karşı çıktığı bildiriliyor. Rum kadın kuruluşlarının, Başpiskopos Hrisostomos ve Sen Sinod Meclisinin, antidemokratik bir davranış ve kararla, kendi görüşlerini almadan, çağdışı kalmış yöntemlerle, boşanmayı hâlâ güçleştirici bir kilise yasası belirlemekte direnmesini protesto edecekleri haber veriliyor. Bu amaçla Rum kadınlar önümüzdeki günlerde gösteri yapacaktır.

● VENEZUELA'nın kuzey-doğu kıyıları açıklarında büyük bir petrol yatağına rastlandığı açıklandı. Venezuella'nın kıta sahanlığında 12 milyar varil petrol bulunduğunu inanılıyor. Bu bölgede çıkarılan ham petrolden fazla miktarda benzin elde edildiği için Venezuela petrolü yüksek fiyatla satılabiliyor.

● YENİ DELHİ'de Müslümanlar ve Hindular arasında çıkan çatışmada 9 kişi öldü. Kentte Cumartesi sabah saat 06.00'e kadar sokağa çıkma yasağı ilan edildi.

● DAVİD kasırgasının küçük kardeşi Frederic kasırgasının Küba'da 15 kişinin ölümüne yol açtığı açıklandı. Kasırganın geçiş bölgesinde bulunan 300.000 kişi başka yerlere ya da sığınaklara götürüldü.

● HİNDİSTAN'ın Assam eyaletinde, Muson yağmurlarının sebep olduğu seller 250.000 kişinin evsiz kalmasına yol açtı.

PANORAMA

HÜSEYİN BAŞ

Misyon

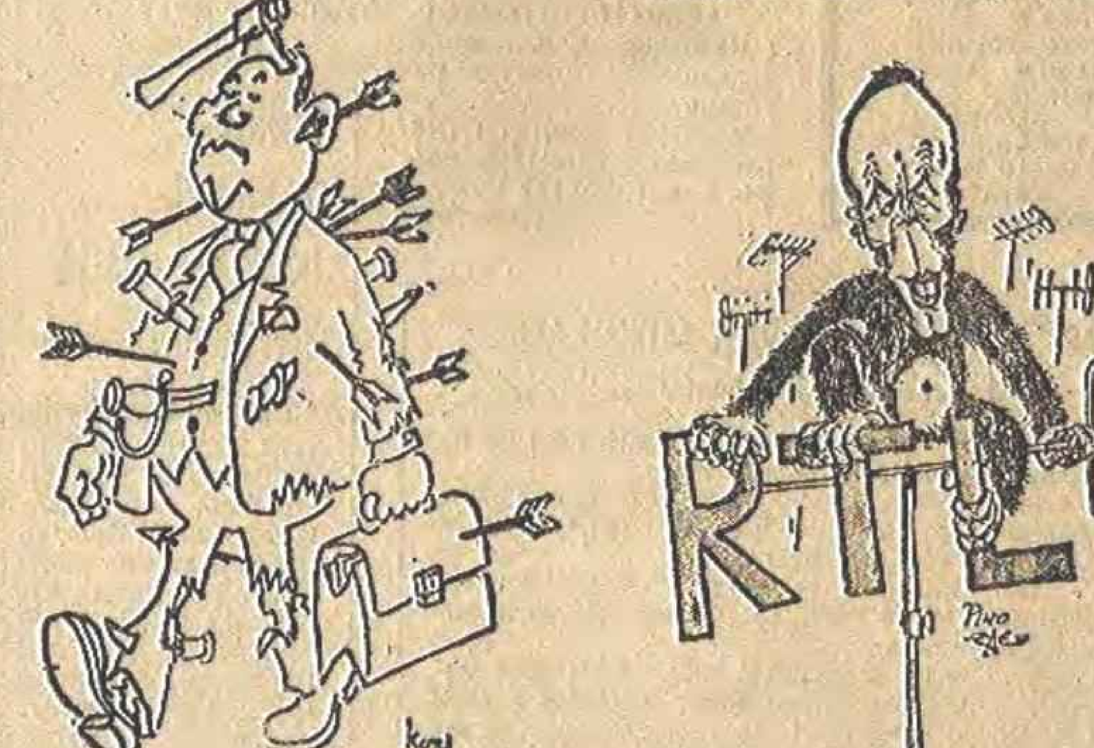
Burjuvazinin durup dururken, baştan ayağa demokrat kesilip, gerçek anlamda bir sosyalist partinin seçimlere katılması için üstünü başını paraladığı görülmüş işitilmiş şey değildir.

Bunu yapmışsa eğer, işin içinde mutlaka bir bit yeniği vardır.

Sosyalizme karşı döneklerin kullanılması hakim sınıfların değişmeyen, klasik taktikleri arasındadır. Sol giysiler giydirilen, sol ağzı konuşan «tebdil»lerin, sol'un parçalanmasında daha etkin olacakları varsayımından hareket eden hakim sınıflar, bu amaçla, gerçekte hiç bir etkinliğe sahip bulunmayan «ideolojik mevta»ların bilimsel sosyalizme ve işçi sınıfına karşı yönelttikleri megalomanyak hezeyanlarını, emirlerindeki tüm büyük kitle iletişim araçlarını seferber ederek geniş kitlelere yaymaya bakarlar. Pirincin içindeki beyaz taşların, kara taşlardan çok daha zarar verdiği bilinir. Ancak burjuvazi bu kez bu onursuz işe koştuğu döneğin, çoktandır beyaz taşlıktan çıkarak ilk bakışta yakayı ele veren; «ihanetin kara rengine» büründüğünü, dolayısıyla da, ağzıyla kuş tutsa, Sosyalist harekete artık hiç bir şekilde zarar veremeyeceğini unutmuşa benzemektedir.

Sosyalizmden «kulağından tutulup atılmak suretiyle» emekliye sevkedilen «lider eskisi», şimdilerde, tek kişilik şanlı ihanet ordusunun başında, burjuvazinin cömertçe sağladığı büyük kitle iletişim araçlarından alabildiğine yararlanarak, tanrının her günü, bilimsel sosyalizme, sosyalist dünyaya, işçi sınıfının ölümsüz rehberlerine ve işçi sınıfının yolundaki gerçek sosyalist partilere, yalandan çirkefe, iğrenç imalardan, yüz kızartıcı muhbirliğe uzanan hezeyan dağarcığıyla, görülmemiş bir hırs, haset ve öfkeyle saldırarak, hakim sınıflara borcunu ödemektedir.

Ama burjuvazinin tüm çabaları, bu «ideolojik mevtayı» diriltmeye yetmeyecek, kuyruk acısından kuduran «lider eskisinin» bilimsel sosyalizme ve işçi sınıfına kötülük etme hevesi, sırtına vurduğu onursuz misyonu ile birlikte, bir kez daha kursağında kalacaktır.

● Başbakan Barre «dimdik ayaktayım»

● Giscard d,Estaing Bütün antenler benim.

Sermayeye selam hükümete devam

Fransa'da Giscard d'Estaing büyük sermaye yanlısı yönetiminin baş uygulayıcısı Başbakan Raymond Barre'ın üçüncü görev yılını doldurmasıyla ilgili tartışmalar tüm hızıyla sürüyor. Soldan sağa tüm kesimler, genellikle ekonominin belini doğrultmayı başaramayan Barre'ın gitmesinden yana. Birbiri ardından yapılan kamuoyu yoklamaları da bu genel eğilimi doğrulamakta. Ancak Sol'un yönelttiği eleştirilerle, sağın eleştirileri arasında önemli nitelik farkları var. Bütün bunlara karşılık Raymond Barre yerinde kalmaya niyetli görünüyor Elysée'nin de hiç değilse şimdilik, Barre'dan vazgeçmeye yanaşmayacağı anlaşılıyor.

Giscard d'Estaing tarafından «enflasyonu durdurmak, başıbozuk Fransız ekonomisine esaslı bir çeki düzen vermek iddiasıyla üç yıl önce işbaşına getirilen bu ekonomi profesörünün bu günlerde işi gerçekten zor. Üç yıllık iktidar döneminin bilançosu hiç de parlak değil. En azından emekçiler yönünden parlak değil. Gerçekten de bu üç yıllık dönemde enflasyonun, durdurulması bir yana, gemi azıya almış, işsizlik had düzeylere ulaşmış, emekçilerin satınalma gücünde esaslı gerilemeler olmuştur. Ama iş büyük sermaye açısından alındığında, bambaşkadır. Bu açıdan Barre dönemi bütünüyle başarılıdır. Fransız Komünist Partisi Genel Sekreteri Georges Marchais'in bir radyo konuşmasında önemle altını çizdiği gibi «Raymond Barre büyük sermayenin kârlarını alabildiğine artırmak için sistematik çabalar sürdürmüştür. «Bunda elbette, büyük başarı sağladığı da kesin. Emekçilerin alınterinden kestiklerini büyük sermayeye taşımıştır Raymond Barre. Üç yıllık iktidarının bu temel eğilimini doğrulayan çok sayıda somut kanıt mevcut. Birbirine zıt iki olgu Raymond Barre'ın iki yönlü politikasını ortaya koyması açısından hayli ilginç. Örneğin bankaların kârları % 40 oranında artmış, buna karşılık yaşlılara ödenen günlük para 40 frankın altına düşmüştür. Gerçekten de Fransa'da bankalar 1978 yılında 6 milyar frank net kâr sağlamışlardır. (yaklaşık 66 milyar Türk lirası). Bu yüzden Barre'ın işbaşında kalmasını isteyenlerin başında bankalar ve onların ardındaki büyük sermaye var. Bununla birlikte d'Estaing'in sevgili «ekonomi profesöründen» vazgeçmesini isteyen sağcılar da yok değil. Kuşkusuz, sağ takım bunu sol'dan bütünüyle ayrı amaçlarla, istemekte. Ekonominin ileri tutar tarafının kalmadığının bilincinde olan bu takım, Barre'ı kurban ederek sistemi ve onun baş koruyucusu Giscard d'Estaing'i kurtarma peşinde. Amaçları açık ve kesin: Başbakanı feda ederek sermayeci sistemin yapısından gelen başıbozukluğu kitlelerin gözünden saklamak, böylece de soygun düzeninin sürmesini sağlamak.

Giscard d'Estaing, yukarda da yinelediğimiz gibi, şimdilik sevgili «ekonomi profesörünü» gözden çıkarmak niyetinde görünmüyor. Büyük sermaye yanlısı politikasını bir süre daha Barre'la yürütmeye kararlı. Ancak biten tatille birlikte Fransa'da işler iyice kızışacağa benzemekte. Komünistler, Sosyalistler, Genel İş Konfederasyonu (CGT) gibi büyük işçi sendikalar topluluğundan oluşan emekçi güçler Giscard-Barre yönetimine karşı çetin muhalefete hazırlanmaktadırlar. Direncin son derece sert ve kapsamlı olacağından kimsenin kuşkusu yok. Komünistlerle Sosyalistlerin eylem birliğinin bu kez tabandan gelen itilimle gerçekleşmesi halinde ise, direnç, sermaye yanlıları için gerçekten ürkütücü olacak.

Korsan radyolar, radyo korsanları

Söz hazır Fransa'dan açılmışken son günlerde ciddi boyutlara ulaşan ilginç bir gelişmeden daha söz etmekte yarar var. Giscard d'Estaing'in sermaye yanlısı yönetiminin uzun bir süredir radyo ve televizyona düpedüz el koyarak, dolambaçlı, yasal düzenlemelerle ülkedeki tüm kitle iletişim araçlarını Elysée sarayının mutlak bendesi haline getirmesi, Mitterrand'ın Sosyalist partisini korsan radyolar örgütlemeye itmiş bulunmaktadır. «Radio-Riposte», «Karşı ya da Yanıt-Radyo» adını taşıyan ve gizli yayın yapan bu radyo, aylarca süren izlemeler sonunda saptanmış ve bir baskınla ele geçirilmiştir. Sosyalist Partinin Başkanı Mitterrand ise «yayın tekelini çiğnemekten» mahkemeye sevkedilmiştir. L'Express dergisi mahkeme tarafından önemli bir cezaya çarptırılması halinde Mitterrand'ın önümüzdeki Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Giscard d'Estaing'e karşı «aday» olamayacağını, böyle bir olasılıkta, yerine parti içindeki rakibi Michel Rocard'ın Cumhurbaşkanlığına aday gösterileceğini yazmaktadır. Fransız mahkemeleri Giscard d'Estaing yönetiminin kışkırtmalarına kuşkusuz, alet olmayacak. Ancak olay sermayeci yönetimin iktidarını sürdürmek için işi nerelere kadar götürebileceğini göstermesi açısından son derecede ilginçtir.

Diğer taraftan demokratik örgütler, sermayeci yönetim radyo korsanlığına, korsan radyolar yoluyla karşı koymaya bütünüyle niyetli görünmektedir. Tüm kovuşturma ve yayın bozma girişimlerine rağmen demokratik örgütler korsan radyolar aracılığıyla seslerini duyurmaya kararlıdırlar. Güçlü işçi konfederasyonu CGT'nin «Çelik Yürek li Lorraine» adını taşıyan korsan radyosu tüm engellemelere, tehditlere karşın emekçi kitlelere sesini duyurmaya devam etmektedir. Sosyalist parti başkanı Mitterrand'da «Karşı - Radyonun» ne pahasına olursa olsun korsan yayınlarından vazgeçmeyeceğini yinelemiştir.

Her geçen gün biraz daha yalnız

Başarıyla sona eren Havana 6. Bağlantısızlar Zirvesinde Sedat'ın Mısır'ı ihraçtan güç kurtarmıştır kendisini. Bununla birlikte, zirveye katılan ülkelerin ezici çoğunluğu Camp David anlaşmalarının gerçek bir ihanet belgesi olduğunu açıkça kabul etmiş ve Mısır'ı arap halklarına, Filistin halkına ihanet etmekle suçlamıştır. Mısır, Bağlantısızlar hareketinden bu kez ihraç edilmemiştir gerçi. Ama hareket içinde, giderek yalnız kaldığını acıyla görmüş, saptamıştır. Mısır temsilcisinin «Filistini kurtarmak için savaşan tek Arap ülkesi biziz» şeklindeki böbürlenmesine FKÖ lideri Yasser Arafat'ın verdiği yanıt, Mısır'ın Arap dünyası ve Filistin halkı nezdindeki yerini ortaya koyması bakımından hayli ilginç. Yasser Arafat Sedat'ın Zirvedeki temsilcisi Gali'yi şu acımasız sözlerle yanıtlamıştır: «Kudüs'ü bir avuç Sina kumuna satan, Filistin'i kurtardım diyemez. Sedat'la Begin arasında yapılan yeni görüşmeler Konferansa ve Arap uluslarına meydan okumaktır.»

● Bizde sansür..

● «Polis vazife ve selahiyetleri yasasının 6. maddesi yürürlükte kaldıkça sansür sorunu kesin bir çözüme bağlanamaz»

● Kültür Bakanı, «Farklı hükümleri içeren bu tüzüğü imzalayıp imzalamama konusunda karara varabilmek için Sinema Yarkurulu'nun görüşü soruldu» dedi

● Kültür Bakanı Taner Kışlalı.

Kışlalı, yeni sansür tüzüğünün kendi isteklerinden farklı hükümler taşıdığını söyledi

Sansürle ilgili yeni bir yasa tasarısı hazırlanıyor

Kültür Bakanı Ahmet Taner Kışlalı film sansürü konusunda bir basın açıklaması yaparak, yeni sansür tüzüğünün kendi isteklerinden çok farklı hükümler taşıdığını, tüzüğü imzalayıp imzalamama konusunda Sinema Yarkurulu'na danışıldığını, Polis vazife ve selahiyetleri Yasasının 6. Maddesi yürürlükte kaldıkça sansür sorununun kesin bir çözüme bağlanamıyacağını söyledi. Bugünkü koşullarda köklü değişiklikler yapmanın olanaklı olmadığını belirten Kışlalı film sansürünün çözüme kavuşturulması için yeni bir yasa tasarısının hazırlandığını açıkladı. Kışlalı hazırlanan yeni yasa tasarısı hakkında şu bilgileri verdi:

«Yönetsel özerkliği bulunan Türk Sinema Kurumu Yönetim Kurulunun seçeceği hukukçu, sanatçı, ruhbilimci gibi uzmanlardan oluşan bir kurul bütün filmleri sınıflandıracaktır. Bu sınıflandırma iki türlü olacaktır: (1) Kurul, 18 yaşından küçüklerin göremiyeceği filmleri saptayacaktır. Tasarıda, bu filmleri küçüklere gösterenler için uygulanacak ceza hükümleri de yer almaktadır. (2) Bundan başka aynı kurul, filmleri bir de «seks ve şiddet filmleri» diye sınıflandıracaktır. Bu tür filmlerden daha fazla vergi alınacak ve bunlar ancak belli salonlarda gösterilecektir. Bu gibi filmlerin afişlerinde kısıtlamalar yapılabilecektir.»

Yeni yasa tasarısının meclislerden geçmesini oldukça uzun bir süre alacağı gerekçesiyle bu yasa oluşuncaya kadar geçecek süre için bir tüzük taslağı hazırlandığını kaydeden Kışlalı, tüzüğün Danıştaydan geri dönmesi üzerine İçişleri Bakanlığı'nın halen yürürlükteki tüzük değişikliğini hazırladığını hatırlattı ve şunları söyledi: «Danıştay'ın itirazları kabul etmemesi üzerine tüzük bugünkü biçimiyle Danıştay'dan geçecek Bakanlar Kurulu'na gelmiştir. Bizim istediklerimizden çok farklı hükümleri içeren bu tüzüğü imzalayıp imzalamama konusunda karara varabilmek için Sinema Yarkurulu'nun görüşü sorulmuştur. Sinema Yarkurulu, 4 Temmuz 1979 tarihinde toplanarak her iki tüzüğü de incelemiş ve bugünkü koşullar altında film sansüründe köklü değişiklikler yapmanın olanaklı olmadığını gözönünde tutarak çok küçük de olsa olumlu birkaç değişikliği içeren yeni tüzüğün eskisine oranla daha kabul edilebilir olduğunu, ancak bundan sonra bu tüzüğü de değiştirmek için çalışmalara hemen başlanması gerektiğini Bakanlığa bildirmiştir.»

Türkiye'de 2 başarılı konser veren Yunanistanlı şarkıcı ile bir söyleşi:

Faranduri: "Unutmayalım sorunlarımız ortaktır,,

"GEÇTİĞİMİZ HAFTA ÜLKEMİZDE ÇOK ÖNEMLİ BİR MÜZİK SANATÇISI, YUNANİSTANLI ŞARKICI MARİA FARANDURİ BULUNUYORDU. MÜZİK DÜNYASININ BU İLERİCİ VE DEVRİMCİ KİŞİSİ DÜZENLEDİĞİ BASIN TOPLANTISINDA TÜRK VE YUNAN HALKLARININ ORTAK DÜŞMANINDAN, EMPERYALİZM'DEN SÖZ EDİYORDU. «BU ORTAK DÜŞMANA KARŞI SAVAŞIMDA İKİ ÜLKE SANATÇILARINA BÜYÜK GÖREVLER DÜŞÜYOR» DİYEN FARANDURİ İLE YAPTIĞIMIZ SÖYLEŞİYİ SUNUYORUZ:"

Y. BOZ

POLİTİKA: Müzik çalışmalarınızı kısaca anlatır mısınız?

MARİA FARANDURİ: 1963 yılında, Yunanistan Müzik Dostları Derneği'nin korosunda çalışırken, besteci Mikis Theodorakis'in dikkatini çektim. 1967 yılına dek Theodorakis'in kurduğu ve yönettiği «Halk Orkestrası» topluluğunda çalıştım. Kendimi çok «şanslı» sayıyorum, çünkü bu işbirliği sonucu, hem sanat alanında büyük bir atılım yaptım, hem de o dönemin yoğun toplumsal ve politik olaylarını yakından izlemek ve şarkılarımda yansıtmak olanağını buldum. Örneğin barış savaşçısı Lambrakis'in faşistler tarafından öldürülmesini anlatan «Z» (Ölümsüz) filmindeki şarkılar ve diğer direniş şarkıları bu ortam içinde gerçekleşti. Nisan 1967'deki Cunta darbesinden sonra yurt dışına gittim ve 7 yıl süreyle dünyanın birçok ülkesinde müzik çalışmalarımla diktatörlüğe karşı savaşım verdim. Temmuz 1974'de, Cunta'nın çöküşünden sonra Yunanistan'a döndüğümde, yaşamımın en heyecanlı günlerini yaşadım. Meydanlarda ve stadlarda yüzbinlerin katıldığı toplantılarda halkla birlikte şarkılar söyledim. Bunlar gerçek anlamda halk şenlikleriydi.

POLİTİKA: «Politik Şarkı» kavramı değişik biçimlerde yorumlanıyor. Bu konudaki görüşlerinizi açıklar mısınız?

MARİA FARANDURİ: Kanımca, doğru ve gerçek bir sanat yapmak isteyen her sanatçı, halktan aldığı ilhamları işleyerek yapıtını oluşturur ve halka sunar. Bu davranış bir politik eylemdir. Politik sanata karşı apolitik sanatı savunanlar da, aslında politik bir davranış içindeler. Bunlar, «politik konumları» ile olumsuz bir sanat öneriyor, gericiliğin sanat politikasına hizmet ediyorlar.

Bildiğiniz gibi, insanoğlu eski çağlardan günümüze dek çeşitli etkinliklerini ve duygularını şarkılar aracılığıyla anlatmak yoluna başvurmuştur. Toplumsal yaşam değişikliklere uğradıkça, yeni aşamalara ulaştıkça, elbette eski şarkılar yeni ve değişik değerler kazanıyor. Genel olarak, insanın karmaşık ve çok yönlü etkinliklerini «nitelikli» sanatsal bir yaklaşımla ele alan tüm sanat yapıtlarına karşı saygım var. Fakat, sanatçı ancak ilerici ideolojiyi benimsediği ve özümsediği ölçüde sanatını daha ileriye götürebilir.

POLİTİKA: «Politik Şarkı»ların yaratılması ve geliştirilmesi sürecinde, geleneksel halk türkülerinin yeri nedir?

MARİA FARANDURİ: Gelişmekte olan ülkelerde kültür mirasına ilerici bir yaklaşımla sahip çıkmak gerekir. Geleneksel kültür kaynaklarından yararlanmak, olumlu yanlarını ayıklamak günümüz sanatçıları için önemli bir görevdir. Özellikle çok zengin bir müzik ve sanat geleneğine sahip olan Türkiye ve Yunanistan sanatçıları için.

POLİTİKA: Türkiye ve Yunanistan halkları arasında gerçek ve kalıcı barışın kurulması için sanatçılara düşen görevler konusunda ne düşünüyorsunuz?

MARİA FARANDURİ: İki ülke arasındaki buzları kırmak görevi öncelikle biz sanatçılara düşüyor. Şu anda varolan anlaşmazlıklar ve sürtüşmeler, aslında emperyalizm tarafından yaratıldı ve körükleniyor. Türkiye ile Yunanistan halkları arasında gerçek barış, dostluk ve dayanışmanın kurulması, ilericilerin yoğun savaşımlarıyla gerçekleşecektir. Bu savaşımda, sanat ve kültürle uğraşanlara, öncülük yapmak ve özverili çalışmalar gerçekleştirmek görevi düşüyor. Unutmayalım, sorunlarımız ortaktır.

Bulgaristan'da Sosyalist Devrimin 35. yıldönümünde sinema

BULGAR halkının yiğitliklerle dolu anti-faşist savaşımı, birçok kuşaktan Bulgar sinema sanatçısı için tükenmez bir konu ve sürekli bir esin kaynağıdır. Beyaz perdede, özgürlük uğrundaki savaşımda ölen halkın en yavuz evlatlarının kişilikleri canlandırılmaktadır. Anti-faşist direnişi konu edinmiş filmlerde partizan harekatı, Bulgar halkının faşizme ve Hitlerci istilacılara karşı silahlı mücadelesi yansıtılmaktadır. Bugün Bulgar sinemasının Altın Fonu'nda yer almış olan «Küçük Adada», «Tutsak Yaz», «Çar ve General», «Kuşlar ve Tazılar» filmlerinin konuları, İnsan ve Devrim sözleriyle genelleştirebilir. Beyaz perdeye getirilen bu konudaki filmlerin çoğu seyircileri, yalnız sorunlara eğilmesiyle değil, fakat ele alınan konu ve olayın ekranda sanat araçlarıyla yansıtılıp yorumlanması ustalığı, katılan sanatçıların üstün mesleksel nitelikleriyle de çekmektedir. Bulgar filmlerinin Moskova, Kan, Viyana Edinburg vb. uluslararası sinema forumlarında aldığı çok sayıdaki ödül de, sinema sanatçılarının ustalık ve olgunluk düzeyini göstermektedir. Bulgar Ulusal Sinematografisinin temelleri 1950 yılında atıldı. Aynı yıl, ilk Bulgar tam metrajlı sanat filmi yapıldı. Bundan yalnız bir yıl sonra ise, yönetmen Zahari Jandov'un «Alarm» filmi (Bu, anti-faşist konulu ilk Bulgar filmiydi.) Karlovi Vari'de yapılan IV. Uluslararası Film Festivali'nde «Özgürlük Savaşı» Ödülünü kazandı.

YÖNETMEN Binka Jelyazkova'nın 1961 yılında çevirdiği «Oysa Gençtik» filmi, Bulgar sinema sanatında anti-faşist konunun gelişmesine yeni bir dönem getirdi. Çünkü ele alınan bu konu, yapıtlarda salt olayları yansıtan ve belirli bir tarihselliği olan üslüp çerçevesinde kalmaktan kurtularak, yaratıcıların aktöre felsefesi ve anlayışı, kendi en aydın ülkülerini kanıtlamak üzere yola çıktıkları konumların ülküsel temeli, çağımızla o günler arasında bir bağlantı kurma temeli olarak yerleşmeye başladı. Aradan on yıl kadar bir zaman geçer geçmez aynı yönetmen, yine aynı coşkuyla direniş konusuna dönerek «Son Sözleri» filmini yarattı. Kan'da çok iyi karşılanan bu film, Brüksel'de «Femina» Ödülünü aldı. Bu, bir hapisanedeki idam hükümlülerinin hücresinde kalan birkaç komünist kadının öyküsüdür. Özveri, kendini adamışlık ve ihanet konularını, insanın sonrasız görevi konusunu irdeleyen felsefi bir diyalog yapıtıdır.

FAKAT bu konu, iki başka genç rejisörün yaratıcılığında en parlak ve en derin ifadesini buldu. Bunlardan biri Lüdmil Staykof'tur. Staykof 1976 yılında «Devleti Koruma Yasasına Ek» filmini çevirdi. Bu film Varna Film Festivalinde «Altın Gül» ödülünü, 1977 yılında Napoli'de ve 1978 yılında Avelino Uluslararası Film Festivallerinde ödüller aldı. Staykof'un bu filmi, tarihsel gerçekleri temel tutarak, Bulgar anti-faşistlerinin 1925 yılında burjuvazinin ve faşizmin zor balıklarına karşı özverili mücadelesini belgelemektedir.

YİNE hemen hemen aynı dönemde rejisör Margarit Nikolov ise, aynı tarihsel döneme yönelerek «İzsiz Kaybolanların İzinden» filmini yarattı. Sosyalist devrimin utkusundan sonra doğan kuşaktan olan bu genç rejisör, Bulgaristan'da faşist terör döneminin, bugün de önemini yitirmemiş ve bundan ötürü geçerli kalan sorunları tarihi olarak algılamaktadır. Margarit Nikolov, faşizmin insanseverlikle ve ilerlemeyle bağdaşmazlığını organik olarak duyan ve anlayan büyük tarihsel kişiler ve faşizme karşı savaşçıların canlı kişiliklerini yarattı. Seyirci, beyaz perdede, Bulgaristan'ın yeni tarihinde en korkunç cinayetlerden birine, ilerici politika eylemcilerinin ve aydınların, Bulgar ulusunun en aydın kişilerinin planlı ve yığınsal kıyımına tanık olmaktadır. Bu yiğit insanlar, faşist iktidarın kanlı baltasından korkmadan Meclis kürsüsüne çıkarak faşizmin bütün yönleriyle insana karşı olduğunu açığa vurdular. Film, bu halk evlatlarının canice öldürülmesini yansıtırken, yiğitliklerinden duyulan gururu ve tarihsel adaletin utkusunun kaçınılmazlığı gerçeğini sergilemektedir.

SOFYA'nın Boyana semtinde bulunan film stüdyolarında, bundan belirli bir süre önce «Ev» adlı yeni bir Bulgar filminin yapımı tamamlandı. Rejisör Stefan Dimitrof'un bu filmi, Bulgaristan'da sosyalist devrim utkusunun 35. yıldönümüne adanmıştır. Filmde, Bulgaristan'da kralcı faşist dikta rejimi dönemindeki güçlüklerle dolu o illegal yaşam öykülenmektedir. Bu, o korkunç yıllarda illegal Komünist Partisi'nin basın organı «Rabotniçesko Delo» gazetesinin basılıp yayımlanmasını sağlayan insanların yiğitliklerle dolu günlerini yansıtan bir filmdir. Bulgar sinema sanatçıları, sosyalist devrimin şanlı yıldönümüne adadıkları bu yapıtla, halkın özgürlüğü uğrunda mücadele yürütmüş olan kahramanların davasına saygılarını bir kere daha belirtmiş olmaktadır.

Sanat dünyasından haberler

Dünyaca ünlü "Ârnavutluk Halk Dansları ve Şarkıları Topluluğu,, İstanbul'a geliyor

Dünyaca ünlü Arnavutluk «Halk Dansları ve Şarkıları Topluluğu» İstanbul'a geliyor.

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrolarının çağrılısı olarak İstanbul'a gelecek olan topluluk 1957 yılında kuruldu. Arnavutluk ile Türk hükümetleri arasındaki Kültür Anlaşması uyarınca kentimizde gösterilerde bulunacak. Topluluk, 34 halk şarkıcısı, 32 oyuncu ve 14 halk virtüözü olmak üzere 80 kişiden oluşuyor. Yirmi yıl önce başladığı çalışmaları bugüne kadar 20'yi aşkın ülkede sergileyen Arnavutluk Halk Dansları ve Şarkıları Topluluğu, şimdiye kadar ülkesi dışındaki festivallerde çeşitli ödüller kazanmış. 1970 yılında Fransa'da «Dijon Uluslararası Folklor Festivali»nde Altın Gerdan'ı ülkesine götüren ekip, daha sonra İsveç, Norveç, Yunanistan ve İtalya'da başarılarını sürdürdü.

Zengin halk şarkıları ve oyunları ile renkli giysi ve müziklerini başarıyla uyumlandıran topluluk, 17-18-19 Eylül 1979 günlerinde Açık Hava Tiyatrosunda gösterilerini sergileyecek.

Karikatürcüler Derneği yurtiçi ve yurtdışı bürolarında karikatür sergisi açacak

Basın Yayın Genel Müdürlüğü dünyanın bütün ülkelerini dolaşacak bir karikatür sergisi açmak için girişimlere başladı.

Türk karikatürünün diğer ülkelerde yeterince tanıtılması amacına yönelik olduğu bildirilen girişime ilgili olarak Karikatürcüler Derneği'ne de başvuran Basın Yayın Genel Müdürlüğü barış, evrendeki ekonomik bunalım, tüketim terörizm, TV'nin Türk toplumuna etkileri, enerji bunalımı silahsızlanma, çevre kirlenmesi, kentleşme, turizm ve çocuk konularına ilişkin karikatürlerin derlenmesiyle kişisel ve toplu sergilerin açılmasının planlandığı bildirildi.

KONUK YAYINEVİ İKİ KİTAP DAHA YAYINLADI

Konuk Yayınevi'nin «İşçi Sınıfının Bilimi» dizisinden iki yeni kitap daha çıktı. Bunlardan ilki, F. Konstantinov'un kaleme aldığı «Sosyalist Enternasyonal», diğeri ise, SSCB Bilimler Akademisi Uluslararası İşçi Sınıfı Hareketi Enstitüsü üyelerinden A. Zagladin, A. Galkin ve T. Timofeyev tarafından kaleme alınan «İşçi Sınıfı ve Dünya Devrim Süreci» adlarını taşıyor.

Şili'de Charlie Chaplin'in «Diktatör» filmi sansürden geçmedi

Şili'nin başkenti Santiago'da yetkililer aktör ve yapımcı Charlie Chaplin Haftası'nı yasakladılar. Yasaklamaya neden olarak Şarlo'nun «Diktatör» filminin sansürden geçmemesi gösterildi.

İzmir'de Amatör Kütüphane Tiyatrosu kuruldu

İZMİR — İzmir Atatürk İl Halk Kütüphanesi çalışanları, «Amatör Kütüphane Tiyatrosu» kurmuşlardır.

Atatürk İl Halk Kütüphanesi Müdürlüğü'nden yapılan açıklamaya göre, İzmir'li gençlere kütüphane çalışanlarının kurduğu amatör topluluk, İzmir'li sanatçı Adnan Altıntaş'ın yönetiminde çalışmalarına başladı.

İzmir ve çevresinde halkın eğitimine, sanat ve kültürüne, ayrıca çevrenin kültür ve sanat etkinliklerine katkıda bulunmak, genç kuşakların boş zamanlarını değerlendirmelerine yardımcı olmak amacıyla kurulan Amatör Kütüphane Tiyatrosu, ilk kez Aziz Nesin'in «Pırtlatan Bal» oyununu sahneye koyacak.

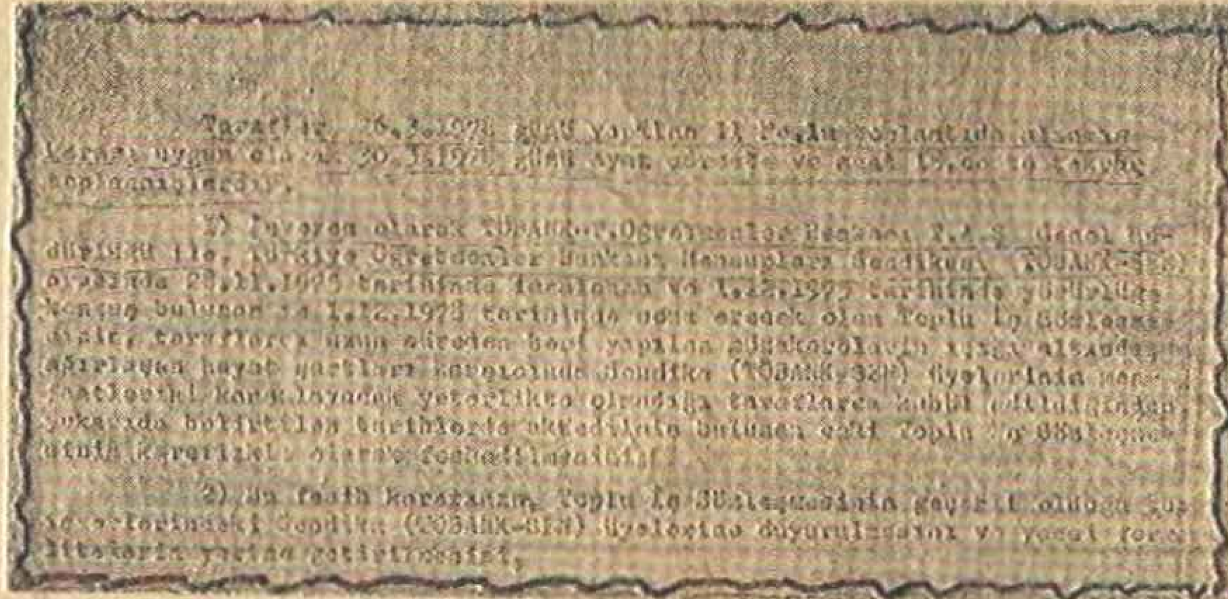
Ayrıca Topluluk Sanat geceleri düzenleyecek, çağdaş yazarların yapıtlarını sergileyecek ve giderek yetişkin tiyatronun nüvesini oluşturacak.

Bir bilim adamının(!) çiftliği : TÖBANK

- TÖBANK'TA İŞVEREN GİBİ İŞYERİ SENDİKASI DA TOPLU İŞ SÖZLEŞMELERİYLE İLGİLİ YASALARI HİÇE SAYARAK, SÖZLEŞMELERİ YAZ-BOZ TAHTASINA ÇEVİRDİ
- BANK-SEN OLAYLA İLGİLİ OLARAK BÖLGE ÇALIŞMA MÜDÜRLÜĞÜ'NE BAŞVURDU
- TÖBANK-SEN GENEL BAŞKANI KEMAL ALTAN'IN BANKA EMEKÇİLERİNİ «İNEK» DİYE NİTELEDİĞİ ÖNE SÜRÜLÜYOR
- BANK-SEN, TÖBANK'TA 1339 ÜYEYE SAHİP. BANKADA 1800 İŞÇİ ÇALIŞIYOR.

İşverenle TÖBANK-SEN'in önceki sözleşmeyi feshettikleri ve yeni imzaladıkları protokolle ilgili tutanak metni.

Yukarıda bir iş mahkemesinin, Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin görüşüne uyarak, «sözleşmenin sadece ücretlerle ilgili kısmının feshi halinde bile sözleşmenin tamamının feshi» anlamının doğduğunu belirten kararının küpürü.

İşverenle birlikte TÖBANK-SEN de yasa dışına düştü

Mehmet BARAK

— 3 —

Dosya açıldı bir kez.. Sıra işçileri satanlarda..

TÖBANK-SEN bir işyeri sendikası. Sadece Türkiye Öğretmenler Bankası çalışanlarını kapsamına alan bir sendika. Başkan işverenin akrabası olduğu söylenen eski Personel Müdürü Kemal Altan. Üstelik daha önce hisse senetlerine de o bakıyormuş. Üç ayrı yerden maaş aldığı, çocuklarını yurt dışında okuttuğu, çocuklarına ayrı ayrı araba aldığı, üstelik Tarabya Oteli'nin lobisinde büyük hesaplar ödediği söyleniyor. Kimdir bu Kemal Altan? Kendisiyle pek tanışma olanağımız olmadı.

Ama bir laf etmiş. Biz inanmak istemiyoruz ya. Şöyle demiş Kemal Altan Tarabya Otelinde, ödediği hesabın kaynağının nereden geldiğini soran bir işçiye: «Benim TÖBANK'ta iki bin sağmal ineğim var(!)»

Dedik ya.. Biz inanmak istemiyoruz. Bir sendika başkanı kalkıp işçileri «sağmal inek» yerine koymaz. Koyamaz da. Hem işçi sınıfı izin vermez buna. Tahmin ediyoruz. Hemen bu sözleri söyleyenin karşısına çıkar «Ne zaman söyledim açıkla,» diye bağırır Kemal Altan. Biz kalksak bunları böyle söyledi diye yazsak, kağıda kaleme sarılıp, ya bir açıklama, ya da tekzip metni yollar. Biz böyle söyleyip söylemediği iddiasına girmeyeceğiz. Hem olayın bizi ilgilendiren yönü, bu sendikanın yaptığı sözleşmenin işçilere fazla bir şey getirmediği ve yapılan son sözleşmelerin Yargıtay kararlarına göre yasa dışı olup olmadığıdır.

Girelim konuya.

Süresi dolmadan feshedilen sözleşmeler

TÖBANK-SEN, banka işverenleriyle 28.11.1975 yılında 1.12.1975 tarihinden başlamak üzere üç yıllık bir sözleşme imzaladı önce. Fakat aynı kişiler, sözleşme süresi dolmadan 8 ay önce bir araya gelip 30.3.1978 tarihinde fesh ettiler bunu. Nedeni «ağırlaşan hayat şartları» Söz konusu sözleşmenin sekiz ay önce fesh edilmesi üzerine 1.4.1978 yürürlük ve 31.3.1981 bitim tarihli yeni bir sözleşme imza altına alındı. Ancak 20.3.1979 tarihli bir protokol ile bu sözleşmenin de ücret zamları, ikramiye, çocuk paraları, yakacak yardımı gibi temel maddeleri ortadan kaldırılarak yeni esaslara bağlandı. Bu kadarla da kalınmadı, TÖBANK emekçilerinin topluca BANK-SEN'e geçtiğini gören, TÖBANK-SEN yöneticileriyle banka yöneticileri, 18.8.1979 imza ve 1.9.1979 uygulama tarihli protokol imzaladılar. Ve yine, ücret zammı, kıdem zammı, imza tazminatları, kasa tazminatları, yemek yardımı, yol parası, üç maaş ikraz, disiplin kurulu gibi ana ve temel maddeler fesh edilmiş, bu konular yeniden maddeleştirilmişlerdir.»

İşte size tipik bir sarı sendika (!)

Sürekli yaz-boz tahtasına dönmüş sözleşmeler.

Belli ki işçinin feryadı sürekli yükselmiş TÖBANK'ta.

Belli ki, işverenle birlikte bu TÖBANK-SEN.

Çünkü işveren de vermek istiyor sürekli.

Ama sözleşmeleri yaz-boz tahtasına dönüştürmek yasalara aykırı..

TÖBANK-SEN'de yasa dışına düşüyor

İşverenle, sendika yöneticilerinin telaşı, yasa dışına düştüklerini görmelerini engelliyor olmalı. Neden mi? Nedeni ortada.

BANK-SEN, 5.9.1979 tarihinde Bölge Çalışma Müdürlüğü'ne yaptığı başvuruda konuya açıklık getiriyor. BANK-SEN, 12 sayılı genelgenin «Yasanın amir hükmü karşısında taraflar karşılıklı olarak anlaşsalar dahi, yasa hükmüne aykırı olarak süresinden önce feshedemezler» ilkesini hatırlatıyor. Ve TÖBANK-SEN ile TÖBANK arasında yapılan toplu iş sözleşmelerinin geçersiz olduğunu vurguluyor.

BANK-SEN'in başvurusunun bir bölümünü alıntılayalım:

«Tarafların, süresinden önce söşleşmeyi feshetmeleri 12 sayılı genelgeye aykırıdır. Keza feshedildiği iddia olunan Sözleşme yerine bu sözleşmenin yürürlükte bulunduğu süre içinde işyeri düzeyinde başka bir sözleşme yapmak ta yasaya, usule yargıtay içtihatlarına ve genelgelere aykırı olup geçersizdir.»

Nitekim bakıyoruz Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin 26.10.1967 E. 8150, K. 10030 sayılı kararına. Yargıtay, toplu iş sözleşmesinin esaslı unsurlarından olan ücretlere ilişkin maddelerin feshinin bile, sözleşmenin tamamının feshi sonucunu doğuracağını, bu taktirde işçi çoğunluğunu haiz işçi sendikasının yeni sözleşme çağrısında bulunabileceğini kabul ediyor.

BANK-SEN, Bölge Çalışma Müdürlüğü'ne yaptığı başvuruda son yapılan sözleşmeyi de şöyle yorumluyor.

«Taraflar en son olarak 21 Ağustos 1979 tarihinde ücret ve sosyal hakları kapsıyan bir sözleşme yaparak 1.9.1979 tarihinde uygulamaya koymuşlardır. Eski sözleşmenin tadili diye nitelendirdikleri bu anlaşma;

a — Eski sözleşmenin geçersizliği

b — Bildiri ve ilan şartına uyulmadan yapıldığı,

c — Bu anlaşmayı yapan TÖBANK-SEN sendikasının, 1.9.1979 tarihinde üye çoğunluğuna sahip bulunmadığı, gerekçesi ile geçersiz bulunmaktadır. Bundan önceki sözleşmeyi bir an için varsaysak bile, Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin 26.10.1967 gün ve E: 8150, K: 10030 sayılı içtihadına göre, taraflarca sözleşmenin sadece ücret maddesinin feshedilmiş olması, sözleşmeyi tümüyle ortadan kaldırır.

«Yukarıda belirttiğimiz gibi, bir an için bu anlaşmaya baz teşkil eden Toplu İş sözleşmesini varsaysak bile, taraflar son protokol ile sözleşmenin ana maddelerini değiştirmek suretiyle eski maddeleri feshettiklerinden, sözleşme ortadan kalkmış sayılır».

Evet yasalar ortada. TÖBANK yöneticileriyle, TÖBANK-SEN yöneticileri büyük bir telaş içinde yasaları unuttular galiba. Bir de, BANK-SEN'in üye çoğunluğundan söz edelim de, kendi kendine gelin - güveği olanlar öğrensin...

BANK-SEN'İN ÜYE ÇOĞUNLUĞU TARTIŞILAMAZ

1.9.1979'da, yani TÖBANK-SEN'in, yeni sözleşmesini yürürlüğe koyduğu tarihte, üye çoğunluğunun BANK-SEN'de olduğunu kanıtlayan belge elimizde. Bu tarihten bir gün önce, BANK-SEN ile İstanbul 3. Noteri arasında imzalanan tesbit tutanağında, Genel Müdürlük ve şubelerinin dahil olduğu 103 işyerinden gelen tam 1339 eski sendikadan istifaname olduğu, ve yine 1339 BANK-SEN'e üye giriş formu bulunduğu saptandı.

Bu tesbit tutanağında şöyle deniyor:

«1 — Türkiye Öğretmenler Bankası T.A.Ş. (TÖBANK)'ın Genel Müdürlüğü ve Bölge Müdürlüklerine bağlı şubelerindeki 103 (Yüzüç) adet muhtelif işyerlerindeki 1339 (Bin üçyüz otuz dokuz) adet işçinin Türkiye Öğretmenler Bankası Mensupları Sendikası (TÖBANK-SEN) Sendikasından istifa ettiklerine dair muhtelif noterliklerce onaylanmış 1339 adet istifanamelerin mevcut olduğu,

2 — Bu işçilerin tamamının yani 1339 işçinin yukarıda adı geçen (BANK-SEN) Türkiye Devrimci Banka-Büro - Borsa ve Sigorta İşçileri Sendikasına üye kayıt edilmeleri için kendileri tarafından tanzim ve imza edilmiş 1339 adet üye kayıt fişinin mevcut olduğu görüldü. 1339 adet istifanameler ile 1339 adet üye kayıt fişlerinin mevcut olduğu yegan yegan sayılarak ondört klasör içerisinde mevcut olduğu görülmüştür...»

Evet dosyayı açtık bir kez. Kapamak zor.

Bakalım ne diyor BANK-SEN Genel Sekreteri Yücel Çubukçu?

Bakalım ne diyor TÖBANK'ın yiğit emekçileri?

YARIN:
«İşveren sendika seçme özgürlüğüne barbarca saldırıyor»

tırmık — AYDIN ENGİN

Diline Sağlık Behramoğlu

Sanat etkinliklerini, hele hele «şiir»i izlemekte bir sınav açılsa, biz herhalde sınıfta kalırdık... diyeceğiz ama, eş, dost, yakın çevre:

— Malum, diyecek.

Okurlarımız:

— Ya vah vah. Allah başka keder vermesin ama kim merak etti de bunu söyleme gereğini duydun? diye dalgasını geçecek.

İyisi mi biz peşrevi bırakıp doğrudan yazıya girelim.

Şiiri yakından izlemeyiz. Ama «şiir» eğer «şiir» ise yakından izlemeyenlere de kendini söke söke kabul ettirir. Şiir eğer «şiir»se kendini savunur, dayatır.

Kanıtsa Nazım Hikmet yeter de artar bile...

Ne zindan, ne yasak, ne Babıali'nin suskunluk duvarları Nazım'ın şiirinin kılına bile dokunamadı.

Genç -ya da yüreği genç- şairler bizi bağışlasın ama Nazım'dan sonra bir Ahmet Arif, bir Hasan Hüseyin, bir (dönek oluşundan önce) İsmet Özel demiş kalmıştık. Eh, bizcileyin «kötü» izleyiciler için şaşılası olmasa gerek.

Sanat Emeği Dergisi'nin Eylül sayısı geçti elimize. Şiirle selamı sabahı uzun süredir kesmiş, en azından sarsıcı bir şiire uzun süredir rastlamamış bir okurun bıkkınlığı ile çevirdik sayfalarını.

Ataol Behramoğlu'nun «Mustafa Suphi ve Arkdaşaları İçin Bir Destan Denemesi» adlı çalışmasından yapılmış seçmelerle karşılaştık. Aynı bıkkınlık, aynı umursamazlık mısralar üzerinde gözgezdirirken... sarsıldık. Al baştan yapıp başladık. Usta bir mısra işçiliği, tutarlı bir bütünlükle, neredeyse lezzetini unutur olduğumuz «şiir karşımızda» diye düşündük. Kıvandık. Gençlik yıllarımızdan kalma bir «hazla» keyiflendik.

Şiir eylemi üstüne uzmanlaşmışlar ne der, ne söyler bilemeyiz. Biz okuyucuyuz ve Behramoğlu'nun uzun şiirinden yapılmış seçmeler bizi coşkulandırdı. Şiirin tümünü bekler olduk.

Haydi izin verin de bizim parça buçuk şiir değerlendirmelerimizi bir yana bırakalım. Haydi izin verin de bizcileyin «amatör» bir şiir okuyucusunun, hele hele «kötü» bir şiir okuyucusunun coşkusunu, sevincini, övgüsünü bir yana bırakalım.

Şiir kendini savunur ve dayatır.

«Diline sağlık Behramoğlu» deyip seçmelerden bir seçme sunalım size. Bu yetecektir.

Şiir kendini savunur ve dayatır çünkü.

Söz Behramoğlu'nun, söz şiirin:

«Ve İzmir'den
Akhisar üstüne yürüyen
20.000 kişilik
İşgal ordusuna karşı
beş kat az
güçleri
bozuk silahları
ve tek toplarıyla
karşı durdu
Çerkez Ethem
Parti Pehlivan birlikleri...
Ve anayurdunu
savunan bir halka
kurşun atmayan
Yunan komünistleri
kurşuna dizilirken
Yunan ordusunda;
Kuvayi Seyyare
Bolşevik tabur komutanı
Topçu yüzbaşısı İsmail Hakkı
en zorlu darbeleri
indirdi düşmana.»

ACILI YILLAR
Eduard Claudius
Alevler içindeki Avrupa'da bir Alman Komünistinin anıları

Gladkov, Devrimi ve o fırtınalı devrim sonrası günlerini tek başına kişileştiriyordu.

— 102 —

Bir çivili geçitten pek de uzak olmayan bir yerde bir milis görevlisi, motosikletinin yanında dikilmiş, trafiğe göz kulak oluyordu. Kendi kendime şöyle düşündüm: Caddeyi buradan geçsem ne olur acaba? Hele de bir yabancı olduğumu görünce? Yanımdan geçenlerin azıcık şaşkın bakışlarını görür gibi oldum. Sonra da milisin düdük sesini ve motorunun patırdısını işittim. Ben karşı kaldırıma varmıştım ki, o da geldi hizamda bir yerde durdu. Bu azar dalgası boşandı üzerime. Ben, bunlara sessizce başımı eğerek yanıt verdim. Sonra benden evrakımı istedi. Kuşkusuz ki sözcükler çeşitli dillerde farklıdır, ama bunların telaffuz ediliş tonları hep aynıdır. Dolayısıyle, diye düşündüm, her yerde olduğu gibi burada da evraksız bir adam...

Henüz yanımda evrak mevrak yoktu. O sıralarda daha pasaportlar da düzenlenmiyordu zaten. Biz toplu pasaportla yolculuk yapmıştık. Sorumlumuz da Dymschitz idi. Sonraki günlerde bize de kimlik kartları dağıtıldı: Oturma izni ve diğer belgeler. Daha önce «Pisatjel» sözcüğünü öğrenmiştim. Kimlik kartı yerine onu çıkardım ağzımdan. Yazar burada, diğer ülkelerin hiçbirinde olmayan, neredeyse mitolojik bir insan değil miydi bildiğim kadarıyla? Milis askerinin köylü yüzü gerçekten de aydınlanıverdi. Gene bağırıp çağırıyordu. Cebinden bir gazete çıkardı. Oradaki fotoğraflara benimkini bulana kadar baktı, sonra resmin altındaki yazıyı da okudu.

Sonunda şöyle dedi: «Sen, İspanya.. Sen, İspanya...» Daha da bir sevimli oldu. Başımla onayladım. Daha ne olup bittiğini anlamaya kalmadan kendimi motosikletinin arka oturağında buldum. Motor kasırga gibi atıldı.

Kulaklarına «Milli Otel» diye bağırıyordum, fakat sözlerimi rüzgar alıp götürüyordu. Ulica Gorkova'yı tırmanıp çıktı ve küçük bir sokağa saptı. Bende tanıdık ve pek de hoş olmayan bir izlenim bırakan bir binanın önünde durdu: Bir polis karakolu! Kulağıma gelmiş olan rivayetler - kanıtsız tutuklamalar, hapsetmeler, casusluk suçlamaları ve savunma hakkı tanımadan yapılan mahkûmiyetler - tüm bunlar bir şimşek gibi zihnimde doluştu ve ben kendimi pek de rahat hissetmemeye başladım. Benim ortadan kayboluşumun hemen farkına varacaklarını, beni arayacaklarını ve nasılsa beni buradan çıkaracaklarını düşünerek kendimi teselli ediyordum. Bir yabancı delegasyon üyesi bu kadar da kolaylıkla ortadan kaybolamazdı ya! Bugün bu yersiz korkularıma gülmeden duramam: Sadece beni önünden yürütmeye gerek görmemesi bile durumumun gerçek yüzünü bana göstermeliydi.

En ufak bir toz bulunmamasına karşın, karakol odasının havası loş gibiydi. Ortalıkta hiç kağıttan, evraktan iz yoktu. Küllük bile bomboştu. Bozulmuş ve dumanlı bir havası vardı odanın. Stalin'in ucuz bir çoğaltma resmi duvarda asılıydı.

Beni «tutuklamış» olan memur, sanırım şefi olan adama bir şeyler söyledi. O da bana dikkatle baktı. Sigara aramak için ceplerimi karıştırmaya başladığımda bana kendininkilerinden uzattı ve ateş tuttu. Sigarayı tüttürüp izin almadan bir sandalyeye oturdum ve gördüm ki, «şef»in yüzünde sanki bana karşı canayakın bir anlatım geziniyordu. Gazetedeki resmimi inceledi, telefona sarıldı. Ne dediğini anlamıyordum, ama konuşma tonu sakindi. Masanın gözünü açtı, renksiz bir sıvıyla dolu kristal bir sürahi ve iki bardak çıkardı. Bana içmem için işaret yaptı. Sinirlenmek de beni susattığından, bardağı aldığım gibi kafama diktim. Birden çarpıldım, ateş içinde kalan gırtlağımı tutarak öksürdüm. Votkaydı bu! Küçük bir bardak alkol önünde hiç bir zaman nazlanmayan ben «şef»e için için lanetler etmeye koyuldum. O ve çömezinin gülmeleri daha bitmemişti ki Almanca: «Güzel, görüyorum ki sizi gayet iyi karşılamışlar...» diyen bir başka polis memuru girip geldi. Ancak bana elini uzattığı zamandır ki adamın Almanca konuştuğunu fark ettim.

Rahat bir nefes alarak durumu açıklamaya çabaladım: «Caddeyi yanlışlıkla çivili geçitin dışında geçmişim. Onlar da beni tutukladılar. Bizde bu kadar sert davranılmaz doğrusu...»

Yalın bir tatlılıkla güldü ve meslekdaşlarına çevirdi. «Şef» ayağa kalktı. Bana elini uzattı. Almanca konuşan polis daha fazla gülerek şöyle dedi:

— Bu kaçırma olayı için özür diliyor. Fakat polis komiserliğindeki memurlara İspanya olaylarında söz etmenizi istiyor.

— Burada mı, hemen mi? diye şaşkınlık içinde sordum.

— Evet, hemen. Görevden çıkanların tümü az sonra burada olacaklar.

Nöbetçi memur odası yavaş yavaş doldu. Üzeri kadife bir örtüyle kaplanmış bir başka odaya geçildi. Stalin'in bir röprodüksiyon resmi duvarda asılıydı.

Konuştum. Gözler parladı. Dört bir taraftan sorular yağıyordu. Bitirdiğim zaman o «tatlı içki»den bir bardak dolusunu bir çekişte bitirmem gerekti. Sonra beni yeniden motosikletin arka oturağına yerleştirerek Milli Otel'e alıp getirdiler.

Otelde, oldukça yaşlı ve çok kültürlü bir kadın olan çevirmen, bir serzeniş tavrıyla, bana şöyle dedi:

— Sizi her yerde aradık! Kayboluruz diye düşündük!

— «Kaybolmak ha, ben mi?» diye muzip bir tavırla karşılık verdim. «Milano'da, Paris'te ve Avrupa'nın büyük kentlerinin çoğunda bulundum. Hiçbir yerde, hiçbir zaman kaybolmadım. O yavaşca mırıldandı:

— Beni yanlış anlıyorsunuz. Sizin Alman olduğunuzu anlarlarsa... Savaş daha yeni sona erdi.

Ziyaretimizin daha ilk günü Yazarlar Birliği, onurumuza bir ziyafet vermişti. Masalar yiyecek içecekle tıklım tıklımdı. Berrak su gibi, votkayla dolu kristal sürahiler göz kamaştırıcı ışık altında pırıl pırıl ışıldıyordu.

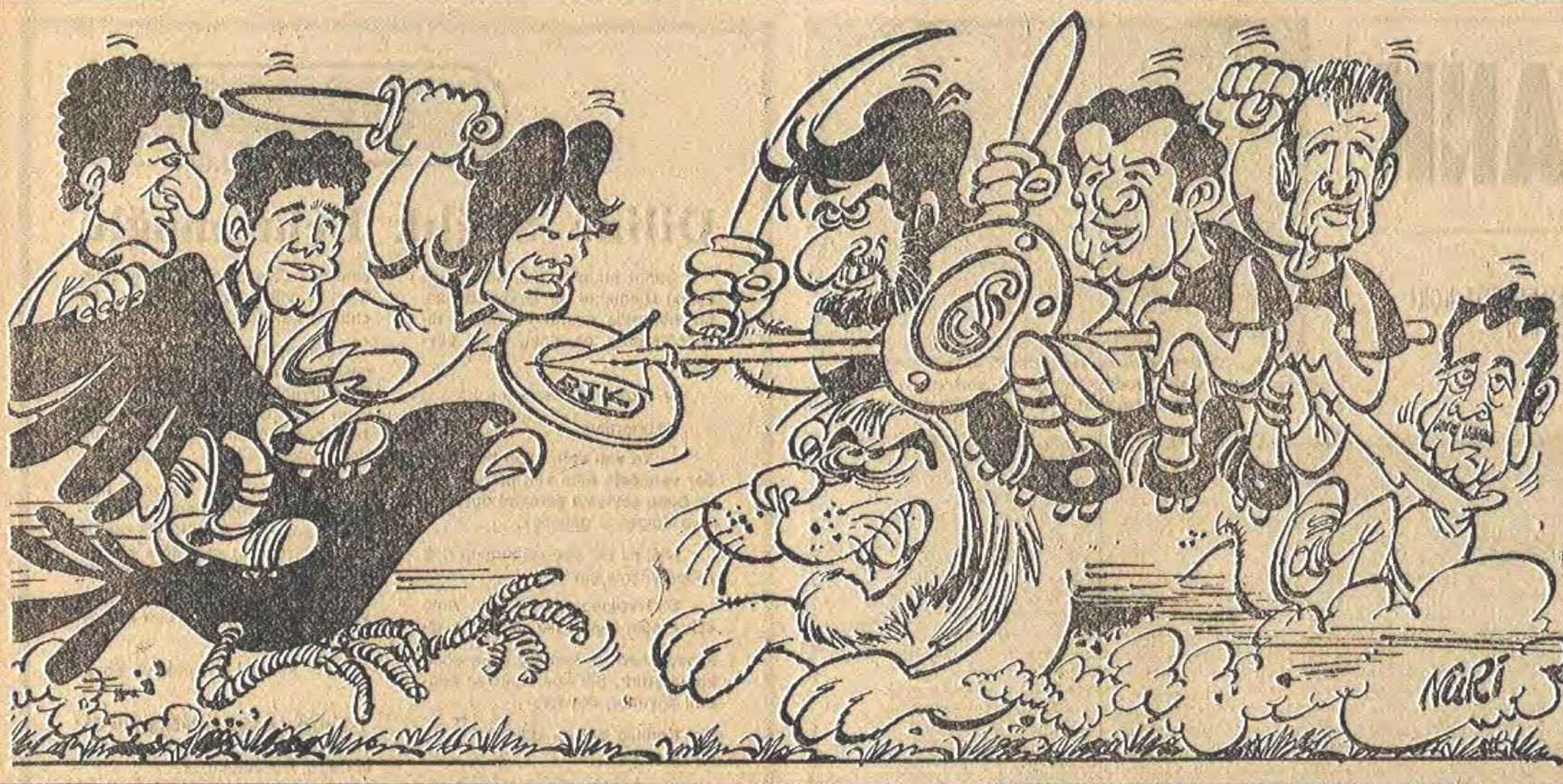
Edebiyatın en yüceleri oradaydı, bize ellerini uzatıyorlar, yürekten gelen bir sıcaklıkla gülümsüyorlardı. Fedin büyüleyici bir Almanca konuşuyor, şiir dolu düzyazısıyla bizi büyülüyordu. Geniş köylü yüzüyle, doğduğu köyden olduğu gibi çıkıp gelmiş haliyle Gladkov, Devrim'i ve o fırtınalı devrim sonrası günlerini tek başına kişileştiriyordu. Önümde duruyor ve gülümsüyordu. Kendimi tutamadım: «Yoldaş Gladkov» dedim, hiç inanmazdım ki... Kitabınız Zement (Çimento) gençliğimizde bizler için...» Çok heyecanlanmıştım ve dudaklarımın ucuna kadar gelenlerin tümünü söylemek olanağını bulamıyordum. Bu silinmez bir an oldu. Ben o an, edebiyatın yenileme gücüne iyice inandım. Gladkov elimi sıktı, omuzlarımdan tuttu ve çevirmen aracılığıyla bana şöyle dedi: «Kitaptan memnun değilim. İnsan çabalarını durmadan sürdürmeli. Onu yeniden yazacağım.»

Yeniden yazmak mı? Neyi ve niçin?

Ehrenburg da oradaydı. Dalgın bir gözle piposunu içmekteydi. Bizde neyi görüyordu? Acaba unutma olanağı bulamıyor muydu, istediğinden daha erken bir zamanda mı çıkıp gelmiştik? Çok az konuşuyordu. Anna Seghers ve Hermlin'le birkaç cümle konuştular. Hoşgeldin söylevlerinden sonra, iyice içine kapanmış, yüzlerimizi güvensizlikle süzüyordu. Sinirli sinirli bardağını tıpırdatıyor, tavana doğru kalın duman bulutları savuruyordu. Bana öyle göründü ki, düşmanca ve gururluydu. Yaralayıcı bir soğukluğu vardı. Ona göre, kollektif hatada bizimde mi payımız vardı?

Dostça konuşmalara karşın kendimi tam anlamıyla rahat hissetmiyordum. Kristal bardaklara baktıkça, ağaç kulübelerin, eskinin yeniyle kıyasıya boğuşmayı sürdürmekte olduğu semtlerdeki o karanlık sokakların hayallerini görüyordum. Hayvanları, som balıkları, güzelim porselen tabaklarda büyük ustalıkla füme edilmiş jambonları düşlerinde bile görmeyen, paçavralar içinde dolaşan fukaraların silüetleri görünüyordu bu kristal bardaklardan.

(Devamı Var)

Akdeniz Oyunları'nın açılışı görkemli oldu

● OYUNLARIN AÇILIŞINI YUGOSLAVYA DEVLET BAŞKANI TİTO YAPTI

Yugoslavya'nın Split kentinde yapılan 8. Akdeniz Oyunları dün görkemli bir törenle başladı. Açılışı Yugoslavya Devlet Başkanı Mareşal Tito yaptı. Açılış sırasında 7. Akdeniz Oyunlarını düzenlemiş olan Cezayir Belediye Başkanı, Split Belediye Başkanına Akdeniz Oyunları bayrağını verdi. Oyunlara katılan 14 ülkenin sporcu ve yöneticileri daha sonra geçit törenine katıldılar.

Oyunlara katılan iki bayan jimnastikçimiz Sibel Erkoç ve Manolya Akın, oyunların ilk günü yapılan jimnastik yarışmalarında 25. ve 26. olarak son iki sırayı aldılar.

Cezayir: 15 spor dalında 139 sporcu, Fas: 19 spor dalında 112 sporcu, Fransa: 22 spor dalında 301 sporcu, İspanya: 23 dalda 295 sporcu, İtalya: 23 spor dalında 396 sporcu, Lübnan: 8 spor dalında 12 sporcu, Malta: 12 spor dalında 68 sporcu, Mısır: 19 spor dalında 219 sporcu, Monako: 2 spor dalında 4 sporcu, Suriye: 3 spor dalında 13 sporcu, Tunus: 16 spor dalında 192 sporcu, Türkiye: 19 spor dalında 189 sporcu, Yugoslavya: 25 spor dalında 407 sporcu, Yunanistan: 20 spor dalında 306 sporcu.

Puan hovardaları İnönü arenasında!..

GALATASARAY'LA BEŞİKTAŞ ARASINDAKİ KARŞILAŞMA SAAT 16.30'DA

Ligin dördüncü haftası, iki ezeli rakip Galatasaray'la Beşiktaş'ı 21'inci kez karşı karşıya getiriyor.

Bu randevu, iki takımda da yeni gelişmeler doğurabilir. Özellikle geçen haftaki Trabzonspor maçından sonra, bir süredir oluşan eleştirilere Başkan Uras'ın da katılması, Coşkun Özarı'nın giderek yıprandığı gerçeğini ortaya çıkardı.

Serpil Hamdi Tüzün, takımı son anda Diyarbakırspor'dan iki puan aldığı için, biraz soluk aldı ama, onun durumu da sağlam değil...

Bu nedenle Galatasaray Beşiktaş maçı bir ölçüde, her iki takımın Teknik Direktörü için önemli bir sınav niteliğindedir.

Bu durum maçı daha da ilginç kılıyor...

İnönü Stadındaki karşılaşma saat 16.30 da başlıyor...

Tarafların sahada şu kadroları ile yer almaları bekleniyor.

GALATASARAY: Eser - Müfit, Güngör, Fatih, Erdoğan - Gürcan, Cüneyt, Orhan - Oğuz (Öner), Gökmen, Kemal.

BEŞİKTAŞ: Rasim - Kemal Batmaz, Ömer, Mehmet Ekşi, Süleyman - Fuat, Akif, Kemal Kılıç - Necdet, Bora, Fikret.

BİR yokmuş varmış...

METİN KURT

YENİDEN ÜRETİM SÜRECİ VE SPOR

Çağımıza damgasını vuran «Modern Spor Etkinlikleri» sanayi devriminin öncesi oyun, beden eğitimi ve sporlarının kapitalist rekabet ideolojisinin en üst verim ilkesi doğrultusunda kurumlaştırılmasıyla 19. yüzyılda İngiltere'de ortaya çıktı. Önceleri fabrikaları, sonraları mahalleleri, daha sonra da kentleri birbirine düşürerek yayılmasını sürdürdü. Örneğin, çağımızda en tutulan spor dallarından biri olan futbolu ele alırsak, puan verme, gol averajı yapma, yönetmelikler getirme, küme düşme, küme çıkma, futbol oyununun kendinde bulunmayan dış kurallardır. Futbol oyununun işte bu dış kurallarının denetimine girerek sistemleşmesi futbol sporunu oluşturur.

Tarihsel gelişim süreci içinde hangi oyunların sporlaşacağı üretim ilişkilerince belirlenir. Sporun tarihi incelendiği zaman karşımıza çıkan gerçek budur. Örneğin, köleliğe dayalı bir toplumda askeri nitelikleri ağır basan oyunlar sporlaştırılır.

Bu nedenle gerek dünya genelinde gerekse Türkiye özelinde sporun kullanılış biçimini tam ve doğru olarak saptayabilmek için öncelikle spor olgusunu toplumsal gerçeğin neresine koyacağımızı bilmemiz gerekir.

Toplumsal olgular kendilerine özgü yanlar taşımakla beraber, bunlar toplum dediğimiz bütünün parçasıdırlar. Bu toplumsal bağlamlığın dışında kavrayabileceğimiz tek bir toplumsal olgu yoktur.

Birey ve toplum sürekli tarihsel olarak belirlenen somut bir ilişki oluştururlar. Birey tanımlanan bir toplum içinde oluşur, gelişir... Örneğin birey ya ilkel ya köleci ya kapitalist ya da sosyalist bir toplumun bireyidir.

İnsanlar yaşayabilmek için çalışmak zorundadırlar. Çalışma insanın ebedi doğa koşuludur. İnsanlar durmaksızın çalışmaz. Çalışan bireyin kendini yeniden çalışmaya hazırladığı bir zaman aralığı vardır. Buna bir süreç olarak «yeniden üretim süreci» denir. Kabaca şöyle ayrılabilir.

a) Yeni işgücü yetiştirme (Çocuk doğurma, büyütme)

b) Yıpranan arıza gören işgücünün onarımı (Sağlık bakımı, ruhsal tedavi)

c) Yorgun işgücünün dinlenmesi (Uyku, gıda, tatil)

d) İşgücünün eğitimi (Sanat ve kültürel çalışmalara katılma)

Bu sınırlandırmanın tüketici olması zorunluluğu yoktur. Yalnızca konumuz açısından şöyle bir saptama yapabiliriz:

1 — Çalışma üretim, yeniden üretim süreci dışında insanın varolabileceği başka bir alan yoktur.

2 — Spor yeniden üretim sürecinin kopmaz bir parçasıdır.

3 — Üretim ilişkileri üst yapıyı belirledikleri gibi yeniden üretim sürecini de belirler.

4 — Öyleyse bir üst yapı olgusu olan sporun kullanılışını da, egemen üretim ilişkileri belirler.

Burada göstermek istediğimiz, sporun da bilimsel yöntemlerle irdelenebileceğidir. Çünkü toplumsal ilişkiler insan bilincine tam tersi biçimde yansıyabilirler. Söz gelimi kapitalist üretim ilişkileri bir bütün oluşturmakla birlikte insan bilincine parça parça yansırlar. Öyle ki olayların karmaşıklığı onların nedensiz olabileceği yanılgısını bile peşisıra getirebilir.

Bu bakımdan eksik ve yetersiz de olsa bir şeye parmak bastığımızı sanıyorum.

«Spor olayı» da bilimsel yöntemlerle kavranmalıdır. Çünkü toplumsal bir olgudur. Toplumun belli bir süreci içinde yeralır...

I. Lig'de günün diğer maçları

Göztepe - Bursaspor

Lige iyi giriş yapan Göztepe ve Bursaspor İzmir'de karşı karşıya geliyorlar. Göztepe geçen hafta Altay'ı farklı yenerken ortaya başarılı bir futbol koydu. Bursaspor ise ligde henüz gol yemeyen ve mağlubiyet görmeyen tek takım zevkli ve çekişmeli geçmesi beklenen karşılaşma saat 16.30 da Alsancak Stadında yapılacak.

Diyarbakır - Altay

Geçen haftayı puansız kapatan iki ekibin mücadelesinden ev sahibi Diyarbakırspor saha ve seyirci avantajı ile galibiyete daha yakın gözüküyor. Altay'ın hedefi tek puan. Karşılaşma Şehir stadında saat 15.45 de oynanacak.

Gaziantep - Rizespor

Ligin iki yeni takımı Gaziantep'te mücadele edecekler. Ev sahibi Gaziantepspor iki puana yakın gözüken taraf, ama İstanbul'da Fenerbahçe'yi yenen Rizespor ise postu kolay kaptırmayacağa benziyor. Karşılaşmanın başlama saatı 16.00.

Zonguldak - Eskişehir

Kendi sahasında bu sezon henüz başarılı maçlar çıkaramayan Zonguldakspor, Eskişehirspor önünde ligdeki ilk galibiyetini almak istiyor. Konuk takım ise en azından bir puan almak düşüncesinde. Karşılaşma saat 16.15 de başlayacak.

Orduspor - Adanaspor

UEFA temsilcimiz Orduspor ligde bu sezon başarılı olamıyor. Karadeniz ekibi Adanaspor'dan ligdeki ilk galibiyetini almak isterken, konuk takımın hedefi tek puan olacak. Ordu Şehir Stadı'ndaki karşılaşma 15.45 de başlayacak.

Fenerbahçe deplasmanda galip: 1-2

HAKEMLER: Nihat Özbirgül, Coşkun Kuntay, Turan Özener.

ADANA DEMİRSPOR: İzzet, Hüseyin, Hasan, Savaş K. Orhan, Eren, B. Orhan, Ercan, Rasim, Müjdat, Nevzat.

FENERBAHÇE: Adem, Emin, Yenal, Erol, Cem, Yaşar, B. Mehmet, (A. Kemal) Önder, Raşit, Zafer, Selçuk.

Adana Şehir Stadının çok iyi aydınlatıldığı gece maçında Adana Demirspor - Fenerbahçe Lig maçı bir final görünümü içindeydi. Oyuna Adana Demirspor çok süratli başladı. Ancak baskısı gol olacak düzeye ulaşmadı. 5. dakikada ise Fenerbahçe golü kaçıran takımdı. Bu dakikada B. Mehmet'in 20 metreden attığı sert şut kale direğine çarparak dışarı çıktı.

İkinci yarıya her iki takımda süratli başladı. 54. dakikada B. Mehmet'in sağdan kullandığı korne-re Raşit ile Zafer vuramayınca Fenerbahçe bir golden oldu. 57. dakikada B. Mehmet yerini Ali Kemal'e bıraktı. 58. dakikada Hüseyin'in çektiği sert şut defanstan döndü. Seken topa Ercan güzel bir çekti, çektiği sert şut bir şut attı ve top Fenerbahçe fileleriyle kucaklaştı. 1-0. 61. dakikada A. Demirspor defansının hatasını affetmeyen Ali Kemal, yakın mesafeden attığı kafa şutuyla Fenerbahçe'yi beraberliğe yükseltti. 1-1.

71. dakikada Önder orta alandan aldığı topla A. Demirspor'lu futbolcuları çalımladı ve 18'den attığı sert şutla Fenerbahçe'yi galibiyete yükseltti. 2-1 Ercan'ı Cem cezaalanı içinde düşürdü. Hakem tereddüt etmeden penaltı noktasını gösterdi. Penaltıyı Savaş kullandı, ancak gecenin başarılı kalecisi Adem topu kurtardı ve gole olanak tanımadı.

Karşılaşmada, Fenerbahçe'nin 2-1 galibiyetiyle sonuçlandı.

Trabzon Kayseri'den tek golle iki puan aldı: 1-0

HAKEMLER (XX): Ekrem Yenel, Mehmet Yavuztürk, Sıraç Sevincer.

TRABZONSPOR (XX) Şenol-Turgay, İsmail, Hüsnü, Mustafa-Serdar, Güngör, Yaşar-Galip, Tuncay, İskender.

KAYSERİSPOR (XX) Ali-Esat, Gıyasi, Enver, Erhan-Cengiz, Mustafa, Metin-Adnan, Ertan, Murat.

GOL: Dakika 5, Galip.

● Tek golü maçın 5. dakikasında Galip attı

Trabzonspor ligin yeni ancak yaralı ekiplerinden Kayserispor karşısında hızlı bir tempo içerisinde top oynadı. Genellikle genç oyunculardan kurulu Trabzonspor top çevirmede ve top saklamada oldukça ustaydı. Kayserispor çok az ve çok cılız bir kaç atak dışında pek varlık göstermedi. 2. dakikada Galip sağdan daldı, çizgi üzerinden ortaladı, Kayserispor Mustafa ile tehlikeyi atlattı. 4. dakikada Trabzonspor'un baskısı iyice hissedilir hale geldi. Bu dakikada İskender soldan ortaladı. Galip'in kafa şutu az farkla üstten auta gitti. Hissedilen baskının neticesi 5. dakikada geldi. Bu dakikada Serdar'ın sağa aktardığı topu Galip Kayseri defansından çok iyi sakladı, Ceza sahasında topla birkaç adım attıktan sonra çok sert bir vole ile golü attı.

İkinci yarıda Serdar Cengiz'i kasıtlı olarak tekmeleyince, oyunun ikinci sarı kartını gördü. 58. dakikada Kayserispor'lu Murat'ın yerine Yılmaz oyuna girdi. 60. dakikada Kayserispor ikinci

(Devamı 7. Sayfa'da)

İstanbul 1. Amatör Küme maçlarına devam edildi

● Vefa: 7 - Bağlarbaşı: 2

Vefa: Zafer (6), İbrahim (5), Arif, (6), Dilaver (5), Mehmet (6), Kemal (6), Sefa (8), Uğur (6) Metin (5), Yalçın (6), Selçuk (6).

Bağlarbaşı: Levent (5), Fuat (6), Serdar (5), Zafer (6), Hayri (5), Atilla (5), Bülent (6), İsmail (5), Süha (5), Osman (6).

Goller: Dilaver, Sefa, Yalçın, İbrahim, Selçuk (2), Metin Vefa Osman ve Bülent (Bağlarbaşı).

● Camialtı: 2 - Emirgan :2

Camialtı: Nejat (6), Fikret (6), Hamza (7), Recep (6), Halil (6), Ali (5), Erdem (6), Ertan (6), Serhan (7), Seyitali (7), Yusufacar (5).

Emirgan: Turgay (6), Abdurrahman (5), Ersin (5), Ziya (6), Yılmaz (5), Kazım (6), Sadık (6), Metin (5), Arif (6), Hamza (6).

(Devamı 7. Sayfa'da)

Beykoz Yeşilova'yı 3-0 yendi

Anadoluhisarı Spor Akademisi Sahası'nda oynanan 3. Türkiye Ligi maçında Beykoz Yeşilova'yı 3-0 yendi. Maçın gollerini 3. ve 54 dakikalarda Metin, 85. dakikada Ergun attılar.

Dünkü maçlar

İzmirspor: 1 Kütahyaspor: 0

Karşıyaka: 0 Manisaspor: 0

Ank. D. Spor: 1 Karabük: 0

II. LİG'DE BUGÜN

İkinci Türkiye Ligine bugün her iki grupta yapılacak 15 karşılaşma ile devam edilecektir.

İSTANBUL
(Şeref Stadı)
16.30 Sarıyer
Balıkesirspor
ANKARA
(Cebeci Stadı)
16.30 Ankaragücü
Şekerspor
DİĞER ŞEHİRLERDE
16.15 Esk. Demirspor
Sivasspor
16.15 Kırıkkalespor
Elazığspor
16.00 Mersin - Urfa
16.15 Bolu - Sebat G.
15.45 Giresunspor
Erzurumspor
16.30 Tire - Antalya
16.30 Bandırmaspor
Lüleburgazspor
16.15 Düzce - Denizli
16.30 Tekirdağspor
Antınordu
16.30 Edirne - Isparta
16.30 Aydın - Vefa
16.30 Sakaryaspor
Kocaelispor

III. LİG'DE BUGÜN

Üçüncü Türkiye Liginde bugün 6 karşılaşma yapılacak.

İSTANBUL
(Vefa Stadı)
16.30 Karagümrük
Ödemişspor
DİĞER ŞEHİRLERDE
16.30 Kırklarelispor
Alibeyköy
16.15 Konya - Tokat
15.45 Malatyaspor
Erzincanspor
16.00 Tarsus İd. Yurdu
Gençlerbirliği

at yarışları

ALEV ANAKÖK

1. KOŞU: F: Şahide P: Buhubuhare S: Budak
2. KOŞU: F: Sun Star P: Haşime S: Tiny.
3. KOŞU: Serdar P: Segah P: Kırgül S: Sibelhan
4. KOŞU: Topkapı P: Emicont Star S: Dekar
5. KOŞU: F: Serkoç P: Cankara P: Işık S: Maçakızı
6. KOŞU: F: Tulpar P: Şehper S: Canzır
7. KOŞU: F: Kutan P: Blips P: Azor S: Ernest
8. KOŞU: F: İrade P: Ansay S: Alkoç
9. KOŞU: F: Çilli P: Bonanza P: Sunny Boy S: Bastır

MESS elinde kalan takvimleri

(Baştarafı 1. Sayfada) boş bırakılan ve ideolojik merkezlerin eline teslim edilen gençlerin fabrikalara geldiklerinde hem çevrelerine hem de kendilerine kötülük yaptıkları öne sürülen takvimde MESS'in grev ve greve ilişkin olarak ortaya attıkları kendilerine özgü görüşleri şöyle:

«İşçi arkadaş, elbetteki geçim şartlarınızı, yurt düzeyine göre ayarlamak hakkınızdır. Ancak üyesi bulunduğunuz sendikanın sizin adınıza aldığı kararlar konusunda, sizin de biraz daha geniş bilgi sahibi olmanız gerekli değil midir?

Unutmayalım ki, aldığınız yeni kararlar, bir yönden size yeni haklar getirirken, acaba tüm ülke ekonomisini hangi yönde etkileyecektir. Zamlar yeni zamları getirir diyorlarsa ve bu bir gerçekse illaki grev bir çözüm yolu mudur?»

MESS grevle ilgili aklı sıra işçileri bölmeye yönelik görüşlerini sıralarken yasa içi yasa dışı gibi bazı ayrımlara da gitmekte ve işçilerden grev sırasında ne yapıp yapıp makinalara sahip çıkmalarını istemekte.

MESS'İN İNCİLERİ

MESS takvimi sadece işçi işveren ya da grev gibi konularda işverenlerin görüşlerini açıklamakla yetinmiyor. Takvimi alanların hoşça zaman geçirebilmeleri için MESS'çiler takvime bazı şiirler ve manilerde serpiştirmişler. Örneğin «Türk Malı» başlıklı şiirde sanayiin gelişmişliği konusu şöyle anlatılıyor:

«Şöhret saldı evrene/Sanayi'nin her dalı/Huzur verir evrene./Türk yapısı, Türk malı/Sanayileşmek şarttır. Hergün verimi artırır./Göğsümüzü kabartır/Türk yapısı, Türk malı...»

MESS patronlarının «E.T.» imzalı «grev» başlıklı şiirleri ise şöyle:

«İşveren sana bir ev./İşyerini koru, sev.../Hakka razı ol eğil./Grev düşmanlık değil./Grev kanuni bir hak/İşçi! Düşün ve taşın./Aşırı gidersen bak./Zarar görür yurt taşın.»

Trabzon

(Baştarafı 1. Sayfada) değişikliği yaptı. Adnan'ın yerine Sefer'i oyuna aldı.

77. dakikada Serdar sinirli hareketlerinde ısrar edince, antrenörü tarafından oyundan alındı. Serdar'ın yerine Selahattin girdi.

Son dakikalarda Şenol'un iki güzel kurtarışı vardı ve maç Trabzonspor'un 1-0 galibiyetiyle sona erdi.

Siyasi

(Baştarafı 1. Sayfada) ile yapılacak propagandadan seçimlere katılmayan Millet Partisi yararlanamayacak.

Yüksek Seçim Kurulunun kararına göre, siyasi partilerin radyo ve televizyonda yapacakları propaganda yayınlarının başlangıç ve bitiş saatleri şöyle:

«2 Ekim 1979 Saat 18.23 - 21.47, 3 - 12 Ekim 1979 tarihleri arasında Saat 18.03-19.57, 13 Ekim 1979 (son gün) 15.53 -17.47.»

TİP

(Baştarafı 1. Sayfada) lamada toprağa ve işe, patron partileri eliyle ve kendiliğinden değil, kıyasıya bir mücadele ile kavuşulacağını belirterek şunları söyledi:

«Türkiye İşçi Partisi, topraksız ve az topraklı köylülere sesleniyor: Toprağı ve işi, bu gidişe boyun eğerek değil, mücadele ederek kazanacağız. Topraksızlığa ve işsizliğe günün 24 saati hınç duyuyoruz, öfke içinde yaşıyoruz. Bu hıncımızı sınıf kinine dönüştürecek, birleşerek sınıf kavgamızı güçlendirerek mücadeleyi kazanacağız.»

Elazığ

(Baştarafı 1. Sayfada) sırada komandolar nereden sağladıkları saptanamayan çeşitli araçlarla ilerici tutukluların üzerine saldırdılar. Olayda 5'i ağır olmak üzere 12 kişi yaralandı. Ağır yaralı tutukluların hastaneye kaldırılarak tedavi altına alındığı bildirildi.

Bu arada cezaevindeki komandoların ilerici tutuklulara bir kaç kez saldırmalarına karşın gerekli güvenlik önlemlerinin alınmadığı, ve cezaevinde can güvenliğinin bulunmadığı belirtiliyor.

NİĞDE'DE

● Niğde'de İlerici Gençler Derneği üyelerine saldıran dört faşistten ikisi silahlarıyla birlikte yakalandı.

MALATYA'DA

● Malatya Kapalı Cezaevinde dün saat 8.30'da Siirt ve Bitlis Cezaevlerinden gelen 14 mahkûm direnişe geçti.

Malatya Valisi Ferruh Güven'den alınan bilgiye göre, dün saat 8.30'da Siirt ve Bitlis Cezaevinden gelen ve adi suçlardan hükümlü 14 mahkûm üç kattaki ÜGD'lileri aşağıya indirmeyerek direnişe geçtiler ve pencerelerden faşizmi protesto ettiklerini baş gardiyanın görevden alınmasını istediklerini bildirdiler.

● TURGUTLU'DA

Turgutlu'da geçen hafta bir fırının basılması ve 4 kişinin öldürülmesi sırasında ağır yaralanan Mustafa Senpınar'ın ölmesi üzerine Salih Akan, Necmi Tufan ve soyadı belirlenemeyen Ayhan adlı üç kişi, ÜGD üyesi olduğu bildirilen Aziz Şahin adlı bir genci dövdüler. Bu sırada Aziz Şahin'in arkadaşı olduğu belirlenen Demir Kahveci adlı kişi de olaya karıştı. Silahlı üç kişi silahlarını ateşleyerek, Aziz Şahin ile Demir Kahveci'yi öldürdüler.

● İSTANBUL'DA

Dün saat 21.00 sıralarında Sefaköy Gençlik Kulübü'nde oturmakta olan Bakırköy Akşam Ticaret Lisesi öğrencisi İsmail Çelik, kimliği saptanamayan iki kişi tarafından lokalden dışarı çıkartıldı. Saldırganlar daha sonra İsmail Çelik'e yaylım ateşi açtı. İsmail Çelik olay yerinde öldü.

YİTİK

TÜS - DER kimlik kartımı yitirdim, geçersizdir.
Kemalettin KUYUCU

Aydın Telli'nin hücresinden 11 kişiyi

(Baştarafı Sporda) man ileri Sıkıyönetim Komutanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Şubesinden bu konuda yapılan açıklama şöyle:

«1— 14 Temmuz 1979 günü saat 20.15 sıralarında Adana il merkezi Atatürk Caddesinde Emniyet Müdürlüğü devriye ekibine ateş etmekten sanık olarak aranan Murat Açkan adlı şahıs 5 Eylül 1979 günü saat 18.30 sıralarında Döşeme Mahallesinde Seyfi Atmacaoğlu adlı arkadaşı ile birlikte yakalanmıştır.

2— Murat Açkan üzerinde bir adet tabanca, iki şarjör 26 adet mermi, Seyfi Atmaca üzerinde de bir adet tabanca iki şarjör 14 adet mermi bulunmuştur.

SANIK SEYFİ ATMACAOĞLU:

A— 24.11.1978 günü saat 20.00 sularında Yavuzlar Mahallesinde arkadaşları Ahmet Ünsal ve Selim Yılmaz ile beraber İdris Çelik adlı bir gazete bayiini tabanca ile öldürdüklerini,

B— 11.12.1978 günü saat 18.00 sularında İnönü Caddesinde arkadaşları Aydın Telli ve Mustafa Gülnar ile birlikte Yusuf Aladı adlı bir şahsı öldürdüklerini,

C— 15.12.1979 günü saat 08.40 sularında Cemal Gürsel Caddesinde arkadaşları Mustafa Gülnar ve Aydın Telli ile beraber Arif Çelik adlı bir şahsı öldürdüklerini,

D— 24.3.1979 günü saat 14.00 sularında Mithatpaşa Mahallesinde altı arkadaşı ile beraber bir kahve tarayarak Kamuran Yeni, Necdet Mehmet ve Necdet Çivi adlı şahısları öldürdükleri ve 9 kişi yaraladıklarını,

E— 29 Ağustos 1979 günü saat 14.30 sularında Ziyapaşa Bulvarında Murat Açkan ve Mustafa Gülnar ile birlikte Metin Akyol adlı bir şahsı öldürdüklerini,

F— 24.7.1978 günü saat 19.40 sularında Sümer Mahallesinde Murat Açkan, Aydın Telli ve Mustafa Gülnar adlı arkadaşları ile birlikte ateş ederek üç kişiyi yaraladıklarını,

G— 5.8.1979 günü saat 16.00 sularında İnönü Caddesinde Murat Açkan ve Aydın Telli arkadaşları ile ateş ederek iki kişiyi yaraladıklarını,

H— 8.8.1979 günü saat 21.00 sularında Çınarlı Mahallesinde Mustafa Gülnar, Aydın Telli ve Murat Açkan ile birlikte Cevat Aslan isimli bir öğrenci öldürdüklerini

Sanık Murat Açkan: Yukarıdaki yazılı suçlardan başka

A— 28.11.1978 günü saat 20.45 sularında Denizli Mahallesinde Sefer Tatlı adlı arkadaşı ile birlikte tatlıcılık yapan Sefer Öğrenmiş isimli şahsı öldürdüklerini,

B— 16.2.1979 günü saat 21.30 sularında Kurtuluş Mahallesinde Yunus Uzunla birlikte Ahmet Sadullah adlı bir öğrenciyi öldürdüklerini,

C— 28.5.1979 günü saat 19.30 sularında Ziyapaşa Bulvarında Mustafa Gülnar ile birlikte Cengiz Tekin adlı öğretmeni öldürdüklerini ikrar etmişlerdir.

Sanıklar hakkında adli soruşturmaya devam edildiği kamuoyuna duyurulur.»

Sıkıyönetim Komutanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Şubesinin açıklamasında adı geçen Aydın Telli adlı kişi Çukurova Üniversitesi Rektör Yardımcısı Tıp Fakültesi Noroloji Kürsüsü Direktörü Prof Dr. Fikret Ünsal'ı ve TİP Adana eski İl Başkanını öldürmek suçundan da aranıyor.

Öğrenci

(Baştarafı 1. Sayfa'da) nup bulunmadığının ve daha önce yurtlarda kalanların da yurtlardaki tutumlarının değerlendirildiğini belirten yetkililer, geçen yıl başlatılan bu yeni uygulama sırasında, 2 bin kadar öğrencinin başvurusunun kabul edilmediğini ve yurtlara alınmadığını kaydettiler.

Senatör

(Baştarafı 1. Sayfada) gellendiğini belirterek «16 Eylül DGM direnişi, Türkiye işçi sınıfı hareketi, ilerici hareket tarihine şanlı bir sayfa olarak eklendi» dedi.

DGM direnişinin üçüncü yıldönümünde seçimlere, toplusözleşme dönemine sıkıyönetim altında gidildiğini hatırlatan İstanbul Bağımsız Senatör Adayı Bakiye Beria Onger gerici-faşist çevrelerin, 12 Mart döneminde değiştirilen Anayasayı yeniden kendi istekleri doğrultusunda değiştirmek istediklerini kaydetti ve özetle şunları söyledi:

«Olağanüstü Hal» yasalarının hazırlanmasına CHP yönetimi katkıda bulunuyor. CHP yönetimi bugün bu noktadadır ve söz konusu girişimler son derece anlamlıdır.

Üçüncü yılında DGM direnişinden ders almak gerektir. 15-16 Haziranlar'dan, 1 Mayıs'lardan, 16 Eylül'lerden, 20 Mart'lardan geçmiş işçiler, emekçiler daha iyi yaşama ve çalışma koşulları için verilen savaşımla demokrasi için ve sömürüye karşı verilen savaşımın bütünlüğünü bugün daha iyi kavramışlardır. Toplusözleşme savaşımına hazırlanan yüzbinler demokratik hak ve özgürlükler konusunda uyanıktırlar ve DGM direnişini unutmamışlardır.»

İstanbul 1. Amatör Küme Maçları

(Baştarafı Sporda)

Goller: Arif, Ziya (Emirgan), Ferhan, Seyitali (Camialtı)

KADIRGA: 0 - ORTAKÖY: 0

STAD: Vefa

HAKEMLER: Ahmet Koçay, İsmet Yılmaz, Ertuğrul Duyguluöz

KADIRGA: Osman (6) - Cemal (5), [Mehmet (5)]. Dursun (7), Süreyya (6), Tayfun (6), Ali (5), Halil (6), Recep (6), Mustafa (5), Fikret (6), Ertan (5), [Mehmet (5)].

ORTAKÖY: Halil (6), Zati (5), Şaban (5), Mümin (6), Mustafa (6), Muzaffer (7), Arif (5), Köksal (6), Turgut (6), Metin (6), Hakkı (6), Salih (7), Kamil (5).

ÇAPA - GAZİOSMANPAŞA 3-1

HAKEMLER: Metin Tuğcu, S. Ali Akyıldız, Alper Güner.

GAZİOSMANPAŞA: Süha (5), K. Mustafa (4), Melih (4), Ali Osman (5), Şükrü (4), Mehmet (4), Birol (5), Recep (4), B. Mustafa (6), Sinan (4), Ferhat (7).

ÇAPA: Sabahattin (7), Necdet (6), Abdullah (6), Sayhan (5), Metin (6), Cumhur (7), Recep (8), Mehmet (7) Kenan (5), Gani (8), Murat (8) İlhan (5).

GOLLER: Dak. 25 Murat, dak. 42 Gani, dak. 88. Recep (penaltıdan) Çapa; Dak. 67 B. Mustafa (G. Osmanpaşa).

CANKURTARAN - HİLAL 0-1

HAKEMLER: Turgut Ersin, Salih Çağdaş, Necati Tektimur

CANKURTARAN: Kemal (5), Mehmet (4), Zeki (5), Turgay (5), Hüseyin (7), Levent (6), Ahmet (6), Necdet (6), Okan (5) İrfan (4), Turan (4), Cemal (4), Zeynel (6).

HİLAL: Vedat (5), Nurettin (5), İbrahim (6), Harun (5), Zeki (7), Ersin (6), Serdar (7), Necdet (6), Hüsnü (7), Selçuk (5), Hasan (5), Celal (6), Süleyman (5).

GOL: Dak. 81. Ersin

YENİŞEHİR - YAYLA 1-1

SAHA: Şeref Stadı

HAKEMLER: Ali İrfan Ata - Sedat Kant - Reha Tanyeri

YENİŞEHİR: Doğan (5) - Mahir (4), Bedros (3), Yavuz (7), Mithat (7) - Sedat (6), İzzet (3), Ercan (6), Mehmet (8), Rıdvan (5), Davut (4).

YAYLASPOR: Mustafa (7), Faruk (7), Asım (7), Ali (6), Mesut (7), Cem (6), Mehmet (5), Kani (5), Özdemir (7), Metin (4), Erdal (5).

GOLLER: Dk. 9. Özdemir, Dk. 35. Mehmet.

ANADOLU HİSARI - BAKIRKÖY 1-0

SAHA: Şeref Stadı

HAKEMLER: Emin Tuncalı - Sedat Kant - Reha Tanyeri

ANADOLU HİSARI: Levent (5) - Mehmet (5), Numan (5), Mehmet (5), Ertan (6), Serdar (7), Raci (6), Ahmet (6), Ümit (7), Ercan (7), Basri (6).

BAKIRKÖY: Kamuran (5), Mustafa (5), Hilmi (5), Doğan (6), Tayyar (4), Müjdat (7), Recep (7), Hüsnü (4), İsmet (3), Ünal (4), Semih (5).

GOL: Dk. 66. Ahmet

ALİBEYKÖY - OKMEYDANI 0-0

SAHA: Şeref Stadı

HAKEMLER: Cengiz Demirpençe - Yaşar Öncü - Ergüder Yılmaz

ALİBEYKÖY: Engin (6) - Muhammet (5), Yaşar (6), Kenan (7), Mehmet (7), Selahattin (6), Erhan (7), Ender (8), Kamber (5), Ahmet (6), Okay (7).

OKMEYDANI: Yıldırım (7) - Remzi (6), Şükrü (5), Yılmaz (6), Zafer (5), Mehmet (7), Salih (6), Cengiz (6), Sedat (6) Rıza (6), Ümit (7).

DAVUTPAŞA - GÜRZAFER 0-0

SAHA: Şeref Stadı

HAKEMLER: Aydın Örnek - Ergüder Yılmaz - Yaşar Öncül

DAVUTPAŞA: Asım (5) - Şerafettin (6), İdris (6), Muhittin (6), Ragıp (7), Çetin (7), Yılmaz (6), Mehmet (7), Yurdanur (8), Ali (7), Aydın (7).

GÜRZAFER: Süleyman (6) - Turan 1 (7), Turan 2 (6), Zehir (6), Saim (7), Celal (6), Sebahattin (7), Osman (7), Kemal (8), İsa (7), Hüseyin (4).

ESENLER - KARAGÜMRÜK 0-7

SAHA: Eyüp Stadı

HAKEMLER: Kemal Akay - Yusuf Kukol - Haşim Gökalp

ESENLER: Nebi (2) - Hasan 2 (3), Kahraman (4), Recep (3), Sadık (3), Ergin (4), Nazmi (3), Zafer (4), Taner (3), Zafer 2 (3), Hasan (2).

KARAGÜMRÜK: Vedat (6) - Cem (6), İskender (7), Nusret (6), Ünal (7), Abdullah (8), Yakup (7), Yaşar (7) Alpay (9), Vedat (6), Haluk (7).

GOLLER: Vedat Dk. 3, Abdullah Dk. 15, Alpay Dk. 20, 43, 60, Serhat Dk. 87, Haluk Dk. 88.

Diğer Maçlarda ise şu sonuçlar alındı:

Eyüp - Darüşşafaka 2-1
Maltepe Gençlik - Altınay 1-1
Özenspor - İskenderpaşa 1-0
Ümraniye - T. Tayfun 2-2
Çelikspor - K. Ayasofya 4-1
Galata - Muradiye 1-0
Kartal - Alemdar 2-0
Paşabahçe - İstanbulspor 1-1

ECEVİT HATAY'DA, MHP İÇİN «FAŞİST PARTİ» DEDİ

(Baştarafı 1. Sayfada) otobüsüyle Hatay'a gitti.

Seçim kampanyasını Hatay'da açan Ecevit, düzenlenen açıkhava toplantısında yaptığı konuşmada, 14 Ekim seçimlerinde, Türkiye'de siyasal belirsizlik ortamının dağılması, hükümet bunalımları heveslerinin sona erdirilmesi gerektiğini belirtti. «Siyasal ortama bu anlamda istikrar gelmesi gereklidir. 14 Ekim seçimlerinde Cumhuriyet Halk Partisine daha çok güç katarak bunu sağlayabilir halkımız» dedi.

AP, MSP, ve MHP'nin tutumlarını eleştiren Bülent Ecevit, «Eski Cephe ortakları toplumdaki değişimin de halkın özlemlerinin de farkında değillerdir. Çağın ve toplumun gerisinde kalmış bu partilerle çağdaş Türk toplumunun sorunları elbette çözülemez» dedi. Ecevit, MHP'yi eleştirerek, «MHP kendi faşist öğretisini benimsemeyenlere yaşam hakkı tanımayan bir baskı rejimiyle Türkiye'ye suskunluğun boğucu sükunetini getirme hevesindedir. Türk ulusunu, ırkçılıkla bölmeğe kalkışmaktadır» şeklinde konuştu.

Ecevit, şunları söyledi:

«Türkiye, dengesiz ve düzensiz de olsa hızlı bir değişim sürecinin sancılarını çekmektedir. Bu sancılar Türk halkının özlemleri doğrultusunda sağlıklı bir düzenin doğuşuyla sona erecektir.

Öyle bir sağlıklı düzeni de Cumhuriyet Halk Partisi gerçekleştirecektir.

CEPHE ORTAKLARI TEDİRGİN

Eski, «cephe» ortakları toplumdaki değişimin de halkın özlemlerinin de farkında değillerdir. Farkına varabildikleri kadarıyla da bu değişimden ve değişimin doğal sonucu olan özlemlerden tedirgindirler.

Adalet Partisi, 1970'ler Türkiye'sinin sorunlarına ve bunalımlarına 1960 öncesinin Anayasa çizgisine dönerek, özgürlükleri ve hakları kısarak çare bulunabileceğini sanmaktadır.

Milli Selamet Partisi, Cumhuriyetten de öncelere, Ortaçağlara doğru geri gidilerek Türkiye'nin huzura kavuşturulabileceğini hayal etmektedir. Türkiye'nin demokratik ve laik gelişme düzeyinden çok daha gerilerde kalmış toplumların bile kabul edemedikleri bir teokratik rejim özlemi içindedir.

Milliyetçi Hareket Partisi ise kendi faşist öğretisini benimsemeyenlere yaşam hakkı tanımayan bir baskı rejimiyle Türkiye'ye suskunluğun boğucu sükunetini getirme hevesindedir. Anadolu'nun binlerce yıllık uygarlıklar ve kültürler potasında kaynaşıp bütünleşerek olmuş Türk ulusunu, çağın insanlık anlayışına da, ulusal yapımıza da Atatürk milliyetçiliğine de ters düşen bir ırkçılıkla bölmeğe kalkışmaktadır.

Bu üç partinin, tek tek de bir arada da Türkiye'nin sorunlarına çare olamıyacakları, tam tersine sorunları ve bunalımı büsbütün ağırlaştıracakları görülmüştür. Üçü de, ileriye yönelik değil değişik yönlerde de olsa geriye dönük tutumlarıyla ve özlemleriyle bu atılımlar dönemindeki ulusa, bu kabına sığmaz olmuş topluma ancak ayak bağı ve dert kaynağı olacaklarını göstermişlerdir. Çağın ve toplumun gerisinde kalış bu partilerle çağdaş Türk toplumunun sorunları elbette çözülemez.

Cumhuriyet Halk Partisindeki demokratik sol hareketse, Türk halkının ileriye dönük özlemlerini ve hakça bir düzen isteğini yansıttığı için halk desteğine kavuşmuştu. Ve bu hareketle birlikte Cumhuriyet Halk Partisi Türkiye'nin en güçlü partisi durumuna ve hükümet görevine gelmiştir.»

DEMİREL KONYA'DA

Konya'nın Ereğli - Karapınar ilçelerinde konuşan AP Genel Başkanı Süleyman Demirel CHP ağırlıklı hükümetin kuruluşundan bu yana söylediklerini yineledi. 1977'nin varlar Türkiyesi'nin 1979'un yoklar Türkiye'si haline geldiğini bildiren AP Genel Başkanı ülke meselelerini çözecek müessir ve meşru zeminlerde bulunan yegane çarenin 14 Ekim seçimleri olduğunu hatırlatarak «ülkenin hayat damarlarında kudret dolaşacaktır» dedi.

Türkiye'nin FKÖ'den

(Baştarafı 1. Sayfada) için yapıldığı belirtiliyor.

DIŞİŞLERİ YİNE YALANLADI

Konuyla ilgili olarak dün görüşleri sorulan Dışişleri yetkilileri, ANKA Ajansı'na yaptıkları açıklamada, Ağustos ayında FKÖ siyasi büro lideri Faruk Kaddumi ile imzalanan protokol gereği FKÖ'nün temsilcilerine Agreman verildiğini ve bunun istedikleri an büroyu açabilecekleri anlamına geldiğini söylediler. Yetkililer, bu türden haberlerin FKÖ ile ilişkilerimizi bozmaya yönelik bulunduğunun «ve Yunan ya da siyonist kaynaklarca yayılmaya çalışıldığının açık olduğunu» öne sürerek, «cevap bile gerektirmeyen, kimseyi inandırması beklenmeyen, önemsiz yalanlar» olduğunu iddia ettiler.

Allı işçi

(Baştarafı 1. Sayfada) Öte yandan Soma Savcısı Hikmet Kara 6 işçinin ölümüyle sonuçlanan zehirlenme olayının, herhangi bir elektrik kısıtlamasından değil, işletmenin elektrik aksamındaki arızadan meydana geldiğini açıkladı. Savcı açıklamasında ayrıca faciadan işletme yetkililerinin sorumlu olduklarını bildirdi.

SAVCININ AÇIKLAMASI

6 işçinin ölümüyle sonuçlanan Ege Linyit İşletmesindeki facia ile ilgili soruşturmayı sürdüren Soma Savcısı Hikmet Kara yaptığı açıklamada, faciaya 8 dakikalık elektrik kesilmesinin neden olduğunu bildirdi. Savcı bir arıza sonucu ocakta elektriklerin kesilmesi üzerine otomatik olarak devreye girmesi gereken yedek jenatörün de çalışmaması sonucu ocağa temiz hava basan kompresörlerin durduğunu ve böylece içeride çalışan işçilerin karbon monoksit gazından zehirlendiklerini söyledi.

Altı işçinin ölümüne ve üç işçinin de komaya girmelerine yolaçan facianın sorumlularının ortaya çıkarılması yönünde soruşturmanın sürdürüldüğünü belirten Soma Savcısı Hikmet Kara bilirkişi raporunun tamamlanmasından sonra olayın açıklık kazanacağını söyledi. Soruşturmanın ilk safhasında işletmenin Elektrik Mühendisi, usta başısı, vardiya çavuşu, elektrik baş çavuşunun da aralarında bulunduğu beş kişinin gözaltına alındığını açıklayan Soma Savcısı sanıkların olayda kusur ve ihmalleri bulunduğu gerekçesi ile soruşturma sonunda mahkemeye verileceklerini bildirdi. Savcı Hikmet Kara sanıkların adlarını açıklamayı şu anda sakıncalı bulduğunu da belirtmiş, bir soru üzerine Türk Elektrik Kurumunun bu bölgede bir elektrik kısıntısı yapmadığına dikkati çekti.

Hikmet Kara «Olaydan TEK sorumlu değildir. Facianın sorumluluları işletmede elekrik arızasına yolaçan jenaratörleri zamanında devreye sokamayan işletme yetkilileridir» dedi.

Öte yandan ocaktaki karbonmonosit gazından zehirlenme sonucu fenalık geçiren bir işçi daha dün Soma SSK Hastanesine kaldırılarak oksijen çadırına alındı. Böylece zehirlenme nedeni ile hastanede tedavi gören işçi sayısı üçe yükseldi. Ölen altı işçinin cenazesi ise dün öğleden sonra Soma da törenle toprağa verildi.

Seçim öncesi

(Baştarafı 1. sayfada) lar Kurulu'nun bu kararının resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girdiğini hatırlattı, açıklamasını şöyle sürdürdü:

«Ancak, dış piyasalardaki olumlu gelişmeler dikkate alınarak, Fiskobirlik Yönetim Kurulu'nca, kilo başına 2,5 lira ek ödeme yapılması ve birliğin alımlara kâr ve zararı kendisine ait olmak üzere, 40 TL.'dan girmesi önerilmiştir. Bakanlığımızın bu öneriyi onaylaması üzerine alımlara 40 TL. üzerinden başlanmıştır.

Fındık ihraç sezonunu açarken sıra malı tombul iç fındık için kentali 315 dolar olarak belirlenen asgari ihraç fiyatı, dış piyasalarda görülen olumlu gelişmeler üzerine 10 Eylül 1979 tarihinde 327 kental'e, 14 Eylül 1979 tarihinde de 336 kental'e yükseltilmiştir.

Topuz

(Baştarafı 1. Sayfada) daki partilerin durumuna değindi ve oyların CHP solundaki partilere verilmesinin, bu oyların AP'ye, MHP'ye verilmesi ile aynı anlama geleceğini öne sürdü.

«Bu nedenle demokrasiye inanan tüm vatandaşlarımız, demokrasiyi yaşatmak için beğenseler de beğenmeseler de CHP'den başka partiye oy verme dışında bir seçeneği kabul etmemelidirler» diyen Köyişleri ve Kooperatifler Bakanı Ali Topuz, Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu sorunların tek nedeninin, ülkenin 1950 yılından sonra adım adım dışarıya bağımlı hale getirilmesi olduğunu bildirdi.

TÖB-DER Şube Başkanları toplantısı

(Baştarafı 1. Sayfada) sıl ulaşacağımızın yol ve yöntemlerini hep birlikte bulacağız» dedi. Son yirmi aydır örgüt olarak muhatap oldukları işlemlerin, CHP ağırlıklı iktidarın TÖB - DER'e yaklaşımlarının, MC dönemlerinden çok farklı olmadığını hatırlatan Gazioğlu yeni öğretim yılına büyük olumsuzluklarla girildiğini söyledi.

ŞUBE BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

İlk konuşmacı Ankara Şube Başkanı Tahsin Doğan faşist bir darbeye karşı uyanık olmak ve açık faşizme karşı direnmek gerektiğini belirtirken Besni Şube Başkanı Mehmet Kavak da emekçi sınıflara yüklenmek istendiğini kaydetti. Kavak işbirlikçi tekelci burjuvazinin emekçi sınıflara karşı bir saldırı yürüttüğüne değinerek iç çatışmaların önüne geçilmesini ve demokrasi güçlerinin birliğinin sağlanmasını istedi. Bitlis Şube Başkanı Servet Durgunlu da konuşmasında egemen sınıfların saldırılarına karşın demokrasi güçlerinin dağınıklık içinde olduğunu söyledi. Durgunlu kitle çıkışlarının örgütlenmesi, demokratik bir platform çevresinde güç ve eylem birliğinin yapılması gerektiğini bildirdi. Daha sonra söz alan Diyarbakır Şube Başkanı Şehmuz Dil emekçi halk üzerinde baskıların yoğunlaştığını, sıkıyönetimin demokratik örgütleri kapattığını, hükümetin ise antifaşist mücadelede kararlı davranmamasının faşistleri daha da azgınlaştırdığını belirterek ırkçı şoven özümleyici eğitime hız verildiği bunun en son örneğinin Üniversitelerarası Seçme ve Yerleştirme Sınavlarında binlerce öğrencinin puanlarının düşürülmesi olduğunu söyledi. Diyarbakır Şube Başkanı tüm demokrasi güçlerinin eylem birliği yapmasını sağ ve sol sapmalara karşı duyarlı olunmasını savundu.

Bu arada Ankara Şube Başkanı'nın «Devrimci Öğretmen», Besni Şube Başkanı'nın «Devrimci Birlik», Bitlis Şube Başkanının da «Özgürlük Yolu» grupları adına söz aldıkları öğrenildi.

TOPRAKÇI'NIN KONUŞMASI

Birlik - Dayanışma adına söz alan İzmir Şube Başkanı Muammer Toprakçı toplantının Türkiye demokratik öğretmen hareketi açısından önemine değinerek genel merkezin bu toplantıyı bir danışma toplantısı olarak değerlendiren anlayışını eleştirdi. Bu toplantının tek tek şubelerde tartışılan örgütsel sorunları ve eylem önerilerinin kararlaştırıldığı, tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesinin hayata geçirildiği bir toplantı olduğunu vurgulayan Toprakçı bu doğrultuda başkanlara önemli görevler düştüğünü belirtti.

Toprakçı egemen güçlerin artık eskisi gibi ülkeyi rahat bir şekilde yönetemediğini, faşist bir dikta için geçit verdiği kaydetti ve faşist baskı ve cinayetlerin, Kürt halkı üzerinde ulusal baskı ve şovenist ezginin alabildiğine sürdürüldüğünü söyledi. İzmir Şube Başkanı buna karşılık burjuva reformist CHP'nin cangüvenliği doğrultusunda adım atmak bir yana işbirlikçi tekelci burjuvazinin dayatmalarına boyun eğdiğini, üslere yeni üsler eklendiğini, IMF, OECD gibi emperyalizmin örgütlerine el ve kucak açıldığını belirterek faşist örgütlerin üzerine gidilmediğini ilerici örgütlerin kapatıldığını söyledi.

Tüm ulusal demokratik güçlerin güç ve eylem birliğini sağlanması gerektiğini bildiren Toprakçı CHP'nin seçimlerde emekçilerden gerekli dersi alacağını, bunun için ilerici, demokrat, sosyalist, komünist, partili, partisiz adayların desteklenmesini istedi. Toprakçı gerek pasifizm ve yılgınlığın gerekse terörizmin faşizmin yükselmesine neden olduğunu, yığın eylemlerine geçilmesi gerektiğini belirtti.

DGM'lere güç ve eylem birliği

(Baştarafı 1. Sayfada) deneyleri içinde artan ölçüde kavrıyorlar.

Bu açıdan başta DİSK üyesi yüzbinlerce işçinin katıldığı, tüm ilerici güçlerin yanında yer aldığı 16 Eylül 1976 DGM Mücadelesi tüm ezilenlere ve demokratlara örnek olmuştur.

Faşist tırmanışı hızlandırmak için gerici faşist karması MC tarafından tezgahlanan DGM'lere güç ve eylem birliği içinde yığınsal bir çıkışla geçit verilmemiştir. Anayasa değişikliklerinden söz edildiği, Olağanüstü Hal Yasa'larının hazırlandığı sıkıyönetimin sürdüğü, tüm bu gerici girişimlere CHP yönetiminin çanak tuttuğu koşullarda, DGM mücadelesi herkese ders olmalıdır.»

DGM EYLEMİ VE SONUÇLARI

16 Eylül 1976 tarihinde saat 13'de Türkiye işçi sınıfı, DİSK'e bağlı işçiler, Türk-İş'in kimi sendikalarına bağlı işçiler, Devlet Güvenlik Mahkemeleri yasasının kanunlaşmasını önlemek somut hedefi doğrultusunda Anayasal ve demokratik haklarını kullandı. Üretimi durdurdu. AP, MHP, MSP ve CGP'den oluşan 1. MC iktidarı, bu yasayı Türkiye işçi sınıfına, ilericilere ve demokratlara dayatabileceğini sanmıştı. MESS, DGM yasasını bünyesinde enine boyuna görüşmüş, işçilerin karar lılığından ürkmüş, üyelerine, fabrikalarında direnişe geçen işçi yığınlarına karşı nasıl davranacaklarına, nereye başvuracaklarına, kimi nasıl işten uzaklaştıracaklarına ilişkin talimatlar vermişti. Ancak Türkiye işçi sınıfının örgütlü gücünün çağrısıyla DGM eylemi, yurt çapında yankılandı, destek gördü. Hukukçular, ilericiler, demokratlar MC'nin bu uygulamasına karşı işçi sınıfının yanında yer aldılar. 16 Eylül 1976'daki DGM eylemi, işçi sınıfı başta olmak üzere, tüm ulusal demokratik güçlerin başarısıyla sonuçlandı.

Devlet Güvenlik Mahkemeleri yasası,

a) İşbirlikçi tekelci burjuvazinin aşırı sömürü, aşırı kâr ve aşırı baskı düzenini pekiştirmek;

b) Bu düzene karşı savaşım veren işçi sınıfının örgütlü gücünü, sınıf sendikalarını, tüm ilerici örgüt ve kişileri olağanüstü mahkemelerde yargılamak, susturmak, ezmek ve böylece halkın bilinçlenmesini önlemek amacını taşıyordu.

İzmir

cak geçtiğimiz aylarda bir firma tarafından 75 milyon lira ihale ile çekilerek İzmir'de İcra'i İflas sonucu geçen yıl kapatılan Şark Sanayi Kumpanyası ve Ekiz Fabrikası depolarında satışa çıkarılan 2 bin tona yakın tenekesi hakkında soruşturma açılması yönünde Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı Faruk Sükan'ın, İzmir Valiliği'ne tel emri gönderdiği öğrenildi.

YİTİK

G. E. E.'den aldığım kimliğimi yitirdim, geçersizdir.
Mehmet YILM
(Po: 2271 - An

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

- Sahibi: Politika Basım ve Yayım A.Ş. adına ... ... KEMAL TÜRKLER
- Yazışleri Müdürü: Fevzi MENGÜLLÜOĞLU
- İstanbul: Yerebatan Cad. Taşsavaklar Sok. No: 5 Cağaloğlu Tel.: 27 77 12 - 27 69 09 - Teleks: 23 290
- Ankara: İzmir Cad. No: 20/27, Kat: 7 Kızılay Telefon: 18 79 59 - 17 65 36 — Teleks: 42 486 - 42 879
- İzmir: Cumhuriyet Bul. Aslan Kapanı İş H. K.: 5 No: 510 Konak Telefon: 13 69 61
- Dizgi: ... ... Politika Tipo Tesisleri
- Baskı: ... ...Cumhuriyet Matbaacılık ve Gazetecilik T.A.Ş.
- Dağıtım: ... ... Hürriyet Holding A.Ş.
- İLAN KOŞULLARI: 2-3-7 sayfalar (sütun / cm): 300 TL. - 4-6 sayfalar (sütun / cm): 250 TL. - 8. sayfa (sütun / cm): 700 TL. Yayın ilanları (tek sütun, 5 cm): 250 TL. - Ölüm, Teşekkür, Nişan, Doğum vb. (tek sütun, 5 cm): 500 TL.
- ABONE KOŞULLARI: 3 Aylık: 450 TL., 6 Aylık: 900 TL., 1 Yıllık: 1800 TL. Avrupa ülkeleri: 1 Yıllık 200 DM., 6 Aylık: 100 DM. Diğer ülkeler için 1 Yıllık: 120 Dolar.

Mamak Cezaevi'nde komandolar ayrı koğuşta kalacaklar

Ankara, (Politika) — Sıkıyönetimin ilan edilişinden bu yana yaklaşık on aydır aynı koğuşlarda kalmaya zorlanan, komandolarla, ilerici tutuklu ve hükümlerin koğuşlarının ayrılmasına karar verildiği öğrenildi. Öte yandan cezaevi yönetimi bir bildiri yayınlayarak bundan sonra çıkacak olaylarda, «şiddet» kullanılacağını ve bir takım cezalar uygulanacağını duyurdu.

Bilindiği gibi Sıkıyönetim ilan edilişinden bu yana Mamak Askeri Cezaevinde ilerici tutuklu ve hükümlülerle aynı koğuşlarda kalan komandoların sıksık düzenledikleri saldırılar sonucu can güvenliği ortadan kalkmış, hiçbir gerekli önlem alınmıştı. Komandoların son saldırılarının ardından görüşmelerin kaldırılması üzerine, ilerici tutuklu ve hükümlü aileleri Başbakanlığa dek gelerek Başbakan Bülent Ecevit'in Özel Kalem Müdürü Remzi Özer'e bir dilekçe vermişler ve yakınlarının can güvenliklerinin sağlanmasını istemişlerdi. Alınan bilgilere göre önceki gün a blokta kalan komandoların ve devrimcilerin koğuşları ayrıldı. Sıkıyönetim yetkilileri koğuşları ayırma işlemlerinin devam ettiğini, önümüzdeki günlerde sonuçlanacağını bildirdiler.

Bu arada Cezaevi Yönetimi de bir bildiri yayınlayarak bundan sonra çıkacak olaylarda şiddet kullanılacağını duyurdu.

Bursa'da «işten Çıkarmaları, Faşist Terör ve Cinayetleri Protesto Mitingi» dün yapıldı

OSMAN İKİZ BURSA'DAN BİLDİRİYOR

Bursa'da ilerici sendikalar ve demokratik örgütler arasında güç ve eylem birliğini sağlama yolunda önemli bir adım olan «işten çıkarmaları, faşist terör ve cinayetleri protesto» mitingi görkemli bir şekilde yapıldı. 20 demokratik örgüt ve sendika faşizme karşı ilkeli güç ve eylem birliğini yaşama geçirdi.

Son haftalarda faşist saldırı ve cinayetlerin artış kaydettiği Bursa'da binlerce işçi, emekçi, kadın, genç «Faşizme Geçit Yok - MHP-ÜGD Kapatılsın, Katil Türkeş Tutuklansın» sloganlarını haykırarak yığınsal bir antifaşist eylem gerçekleştirdi.

«İşten çıkartmaları, faşist terör ve cinayetleri protesto» mitingine katılan örgütler şunlar: Maden-İş 13. Bölge Temsilciliği, Oleyis, Tekstil ve Beton-İş Sendikalarının Bursa Şubeleri, Yeni Haber-İş, Bank-Sen İl Temsilciliği, TÖB-DER, TÜTED, TÜMAS, DKB, İGD, İşçi Kültür Derneği, Genç Öncü, SGB Bursa Şubeleri, İKD, İLD ve TÜS-DER Bursa Şube Başkanları, Marmara Köy - Der ile Hürriyet Mah. Kültür Derneği. Güç ve eylem birliği mitingine Vatan Partisi, Dev-Yol, Dev-Sol ve Kurtuluş grupları ise katılmadı.

YÜRÜYÜŞ

Miting saat 15.30'da Stadyum önünden yürüyüşle başladı. Yürüyüş kolu garaja kadar yürüdü ve değişik bir güzergahtan tekrar stadyum önüne döndü. Yürüyüşe katılan işçiler ve demokratik örgüt üyeleri, kortejde örgüt sıralama gözetilmeksizin kol kola ve omuz omuza yer aldılar. Örgüt flamaları kortejin önünde sıralandı. Ortak sloganların yazılı olduğu pankartlar, yürüyüş koluna katılan antifaşist gösterıciler tarafından taşındı.

«MHP - ÜGD Kapatılsın, Katil Türkeş Tutuklansın», «Faşizme Geçit Yok», «Doğuda Ulusal Baskıya Son», «Sıkıyönetime Hayır», «Sıkıyönetimsiz toplusözleşme» gibi pankartların yanı sıra direnişteki Maysan işçilerinin «Aç kalmak istemiyoruz» pankartı da yürüyüşçüler tarafından taşınıyordu.

HALKIN İLGİSİ

Halk, yürüyüş kolunun geçtiği caddelerde antifaşist sloganlara katıldı. Bursa'da son haftalarda faşistlerin yoğunlaştırmaya çalıştığı terör, baskı ve cinayet olaylarına halkın tepkisi miting boyunca somut bir şekilde gözlendi.

KONUŞMALARLA SONA ERDİ

Güç ve eylem birliği mitingi Stadyum önünde yapılan konuşmalarla sona erdi. Konuşmaları Tertip Komitesi adına Maden - İş 13. Bölge temsilcisi Özcan Pekşen, demokratik örgütler adına da TÖB-DER'den Mehmet Pala yaptı. Yapılan konuşmalarda faşizme karşı gerçekleştirilen mitingin kalıcı bir güç ve eylem birliğine dönüşmesi için önemli bir gelişme olduğu vurgulandı. Konuşmalardan sonra Genç Öncü'den Vedat Yıldırım, mitinge katılanlara Devrim Andı içirdi.

Binlerce ilericinin, demokratın, yurtseverin katıldığı miting başından sonuna kadar görkemli bir şekilde geçti. Metal ve Tekstil işkolunda başlayacak olan toplusözleşmeler öncesine rastlayan eylem birliği mitingi, işçi sınıfıyla demokratların dayanışmasını göstermesi bakımından da önemli bir gösterge oldu. 33. gününü dolduran MAYSAN direnişi için mitingte bir bağış kampanyası başlatıldı. Mitinge katılanları tümünün katkılarıyla başlayan kampanya önümüzdeki günlerde gündeme gelecek olan geniş çaplı dayanışmanın somut ve umut verici başlangıcı oldu.

● Aksaray üst geçidine asılan, Şili halkıyla dayanışmayı dile getiren pankart görülüyor.

Pinochet cuntası İstanbul'da lanetlendi

● Aksaray üst geçidine asılan Şili halkıyla dayanışmayı dile getiren pankart halkın yakın ilgisini çekti

İstanbul, (Politika) — 11 Eylül 1973'de Şili'de Allende başkanlığındaki halk hükümetini kanlı bir darbeyle devirerek işbaşına gelen faşist Pinochet cuntasını protesto eylemleri devam ediyor.

Faşist Pinochet cuntasının altıncı yıldönümü dolayısıyla İstanbul'da düzenlenen bir gösteride cuntanın faşist, insanlık dışı uygulamaları lanetlendi, Şili halkıyla dayanışma dile getirildi. Önceki gün İstanbul'da ilerici, yurtsever gençler tarafından düzenlenen gösteride Aksaray üst geçidine Şili halkıyla dayanışmayı dile getiren bir pankart asıldı. 14.00 sıralarında geçide asılan «Faşizme karşı savaşta Şili halkının yanındayız, İlerici Gençler» pankartı halkın yakın ilgisini çekti.

Trabzon Belediyesinde anlaşma sağlanınca grevden vazgeçildi

Trabzon, (A.A.) — Önceki gün greve başlanması gereken Trabzon Belediyesi'nde DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası yöneticileri ile Belediye yöneticilerinin son görüşmelerinde anlaşma sağlandı. 6 Aydan bu yana sürdürülen Toplusözleşme görüşmelerinin anlaşmazlıkla sonuçlanması üzerine önceki gün greve gidilmesi beklenen Trabzon Belediyesi'nde son anda anlaşma sağlanması üzerine grev durduruldu, ve iki yıllık toplu iş sözleşmesi imzalandı.

Sözleşmeyi, Trabzon Belediyesi adına Belediye Başkanı Sefer Özgür, DİSK'e bağlı Genel İş Sendikası adına da Doğu Karadeniz Bölge Başkanı Hasan Gürsoy imzaladı. İmza töreninde bir konuşma yapan Trabzon Belediye Başkanı Sefer Özgür, grevin başlaması gereken son aşamada hem 1060 işçinin, hem de belediyenin kabul edebileceği bir toplusözleşme imzalanmasının sevindirici olduğunu söyledi. Özgür, Trabzon Belediyesinin her zaman emek verenin yanında olduğunu sözlerine ekledi.

İşçiden yana iyi bir toplu iş sözleşmesi imzaladıklarını belirten Genel-İş Doğu Karadeniz Bölge Başkanı Hasan Gürsoy, Trabzon Belediyesi'nde çalışan 1060 işçiyi kapsayan iki yıllık toplu iş sözleşmesinde sağlanan hakları şöyle sıraladı:

«Birinci yıl ve ikinci yıl 150'şer lira ücret zammı, yemek parası günlük ilk yıl için 40, ikinci yıl için 50 lira, kirlilik zammı günlük 15 lira, sorumluluk ve iş zamları 20 lira, ağır vasıta zammı 25 lira, aile yardımı aylık net 500 lira, yakacak yardımı aylık net 1000 lira, yılda iki takım elbise, iki çift ayakkabı, 200 kuruş kıdem zammı, doğum, ölüm ve evlilik yardımları 45 günlük tazminat süresi.»

Genel-İş Doğu Karadeniz Bölge Başkanı Hasan Gürsoy, kazanılan hakların Mart ayından bu yana geçerli olduğunu ve geçmişte kazanılan sosyal haklar ve ücretlerin ödenmesinin 15 gün içinde tamamlanmasının kararlaştırıldığını da belirtti.

Bortaş'ta grevin uzamasından Etibank yetkilileri sorumlu tutuluyor

Ankara, (Politika) — DİSK'e bağlı Dev Maden-Sen Genel Başkanı Yılmaz Döner bir açıklama yaparak, Bursa Mustafa Kemal Paşa Boraks İşletmesinde sürdürülen grevin 125. gününde, 25 milyon dolara ulaşan döviz kaybının sorumlusunun, Etibank Genel Müdürlüğü olduğunu belirtti. Döner, Etibank yetkililerinin grevde uzun bir süre geçmesine karşın hiç bir olumlu tavır takınmadıklarını belirterek «madenlerin devlete devrinin zararlı olduğunu ispatlamak istercesine olumsuz tavır içine girdiler» dedi.

Grev nedeniyle her gün 200 dolar dövizin yok olduğunu hatırlatan Dev Maden-Sen Genel Başkanı sendikalarının, çevre halkının ve kardeş demokratik örgütlerin üyelerinin dayanışması ile grevi sürdüren Bortaş emekçilerinin haklı talepleri yerine getirilinceye dek greve devam edeceklerini söyledi. Dev Maden-Sen Genel Başkanı yaptığı açıklamada özetle şunları söyledi:

«Grevin 125. gününde 25 milyon dolar olan döviz kaybına her gün 200 bin dolar daha ilave olmaktadır. Yetmiş sente muhtaç duruma getirilen, hergün yeni borç ertelemeleri ve yardımlar için çalmadık kapı bırakmayan Türkiye'nin bu duruma gelmesinde Etibank yetkilileri gibi sorumsuz davrananların yanında, onlara seyirci kalan yetkililerin de payı vardır.

Her gün yerin yüzlerce metre altında güvenlik önlemlerinden yoksun olarak çalışan göçüklerde, patlamalarda yüzlerce yiğit kardeşlerini yitiren maden işçileri mi sorumludur?

Yoksa onların bütün fedakarlıklarına karşın makul taleplerini karşılamayarak aç karnına çalışmalarını isteyenler mi sorumludur.»

BAYSEN PTT'nin Ümraniye'deki inşaatlarında grev kararı aldı

İstanbul, (Politika) — BAYSEN, PTT'nin Ümraniye'deki, fabrika tevsii laboratuvar ve garaj inşaatlarında grev kararı aldı.

BAYSEN İstanbul Şube Başkanı Aygün Aksu'nun verdiği bilgiye göre, 130 işçinin çalıştığı işyerinde, grev ilanı önceki gün asıldı. Aygün Aksu, işçilerin son derece kötü koşullar altında çalıştırıldıklarını, iş yasalarına uyulmadığı, sosyal güvencelerden yoksun olan işçilere son derece düşük ücret ödendiğini, toplu sözleşme görüşmelerinin ise uyuşmazlıkla sonuçlandığını bildirdi.

BAYSEN Şube Başkanı, PTT inşaatlarının, Fenerbahçe Stadını yıllarca oyalayarak haksız kazanç sağlayan, inşaat müteahhidi Talip Kahraman tarafından yapıldığını, işçilerin haklarını grev silahını kullanarak elde edeceklerini söyledi

ÖZETLE

Sarayköy'de 285 işçinin direnişi sürüyor

SARAYKÖY — Sarayköy'de bir iplik fabrikasında çalışan 285 işçinin direnişe geçmesi üzerine fabrika işveren tarafından kapatıldı. Verilen bilgiye göre işçiler işine son verilen bir kadın işçinin yeniden işe alınmasını sağlamak için direnişe geçmişlerdi. Denizli valisi ile ilçe kaymakamının arabuluculuk girişimlerine karşın işverenin fabrikasını kapattığı bildirildi. Fabrikanın kapatılması üzerine de işçilerin iş mahkemesine başvuruda bulundukları ve işyerlerinin kapalı olduğu yolunda tutanak düzenledikleri öğrenildi.

Erkunt işçileri işten çıkarmaları protesto etti

ANKARA — DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikası üyesi Erkunt işçileri üçü temsilci on arkadaşlarının işten atılması üzerine direniş yaptılar. Bir kaç gün önce de maaş ve ikramiyelerinin ödenmemesi üzerine direniş yapan işçiler sonunda haklarını elde ettiklerini belirterek arkadaşlarının işyerine tekrar alınmasını istediler. Maden-İş üyesi Erkunt emekçilerinin direnişi tüm demokratik kitle ve meslek örgütleri ve sınıf ve kitle sendikalarının üyeleri tarafından da destek gördü.

İGD Yenice Şubesi açıldı

YENİCE — İlerici Gençler Derneği Yenice Şubesi açıldı. İGD Yenice Şubesinin açılışının 1 Eylül Dünya Barış günü dolayısıyla düzenlenen gecede kutlandığı bildirildi. Açılış gecesinde bir konuşma yapan İGD Yenice Şubesi Başkanı Hüseyin Yıldırım ilerici gençlik hareketinin Yenice'de daha da gelişip güçlenmesi için her tür çabanın gösterileceğini bildirdi. İGD Yenice Şubesinin açılış gecesine çeşitli sendika ve örgütlerden çok sayıda başarı mesajının gönderildiği öğrenildi.

Radyolardan seçmeler

TRT - 1

- 10.02 Tatil Sabahı
- 12.02 Radyo Tiyatrosu
- 13.00 Haberler
- 15.45 Türküler
- 20.15 Tarla Dönüşü
- 23.30 Bizden Sesler Bizden Besteler

TRT - 2

- 07.02 Güne Başlarken
- 09.30 Müzik Şöleni
- 12.30 Ünlü Yorumcular
- 14.30 Pazardan Pazara
- 21.30 Dünya Şarkı Söylüyor
- 23.00 Ses Ustaları

TRT - 3

- 03.02 Gün Başlıyor
- 10.00 Çocuğun Dünyası
- 13.00 Haberler
- 14.00 Gülmece Dünyası
- 18.00 Sanat Olayları
- 19.30 Haftanın Olayları
- 23.00 Caz Dünyasından

TRT Program·Haber·Eleştiri

"Belirleyici Cephe,, ilgi topluyor

Yirmi bölümden oluşan, Amerikan-Sovyet ortak yapımı belgesel dizi-film «Belirleyici Cephe» geçenlerde Demokratik Almanya'da gösterildi. İnsanlık tarihinin en büyük kurtuluş savaşının yansıtıldığı film 10 hafta boyunca büyük ilgi topladı. Belgesel, Hitler faşizmine karşı kahramanca savaşan Sovyet halkının başarısını gözler önüne sererken, salt tarihe dönmekle kalmayıp ondan ders almanın yollarını da gösteriyor.

Saldırgana göğüs geren insanların, susan fakat bakışlarıyla çok şey anlatan yüzleri, filmi izleyenlerin uzun süre aklından çıkmayacaktır. Ve bu acıları yaşamış bir halkı, savaşı ve getirdiklerini çok yakından bilen bir ülkeyi, sürekli saldırganlıkla, bıkıp usanmadan sınırlarını genişletme politikası uygulamakla suçlayan emperyalizmin sözcülerine iyi bir yanıt olacaktır. Ancak böyle bir ülke barışın anlamını bilebilir.

Dizi-film «Belirleyici Cephe», faşizmi emperyalizmin en acımasız ürünü olarak saptıyor ve genç kuşakların bu tehlikeye nasıl karşı koyacağını çözümlüyor. Faşizmin her zaman açık açık gelmeyeceğini, kimi zaman Batı Almanya'da olduğu gibi sessiz sedasız da gelebileceğini savunan film, Batı'daki televizyon sorumlularını uyarmış olacak ki, yetkililer ilgisiz kalamadılar ve «Belirleyici Cephe» şimdi de Batı Almanya tarafından satın alındı.

ABD'de 30 milyon televizyon izleyicisine gösterilen film orada da ilgi topladı. Ancak Amerikan yapımcıları, Hitler-faşizminin ezilmesinde Sovyetler Birliği'nin «belirleyici» rolünü bilmekte veya anlamakta vatandaşların politik bilincinin yetersiz kalacağını hesaplamış olmalı ki, filmin adını değiştirmişler ve «The Unknown War», «Bilinmeyen Savaş» yapmışlar.

Film, izleyenlerde sosyalist dünyanın ne tür değerler barındırdığı ve faşist saldırgana karşı koymak için gereken insanüstü gücü nereden bulduğu sorularını gündeme getiriyor. Bu sorulara verilecek tek yanıt ise, sosyalist ahlâk, sosyalist dayanışmadır. Bu yanıt, günümüzde üstesinden gelmeye çalıştığımız birçok güçlüğün ve sorunlar dizisinin çözümünü de içermektedir.

«Belirleyici Cephe» üzerine konuşurken, 10 bini aşan belge ve fotoğrafın ustaca birleştirilmesini ve dizinin içine yerleştirilmesini unutmamak gerekir. Bu sayede dizi, bir yandan canlı ve güncel kalırken, diğer yandan da izleyenlere o dönemin tarihini yeniden yaşatıyor. Yıllarca unutulmayacak bir insan tipi çiziliyor. Bu insan tipini belirleyen, yalvaran gözlere bakan savaşçılar, öldürmek istemeyen, fakat bunu yapmak zorunda kalan yüzler, belleklerde silinmesi güç izler bırakıyorlar. Geçmiş ile güncel arasında sürekli bir bağ kuruluyor. Buna en güzel örnek ise, objektifin önce tümüyle yıkılmış, yanmış kentlerin üzerinde dolaşması, sonra da günümüzdeki pırıl pırıl güven veren yapıların görünümünü yansıtması. Burada, elimizdeki belgelerin çoğunu ölümü göze alarak gerçekleştiren Sovyet savaş muhabirlerini, kameramanlarını anmadan geçmemek gerekir.

«Belirleyici Cephe»nin başarısında, ünlü Amerikan oyuncusu Burt Lancaster'in, onun gerçek bir sorumluluk örneği göstererek oynadığı rolü hayatının en önemli rolü olarak tanımlamasının da payı vardır.

Son olarak şunu da eklemek gerekir ki, televizyon izleyicileri arasında yapılan kısa bir araştırma, şimdiye dek hiçbir belgesel dizinin bu denli heyecan uyandırmadığını ve ilgi toplamadığını ortaya koymuştur. Bu film, Türkiye televizyonunda da mutlaka gösterilmelidir.

TELEVİZYON PROGRAMI

17.00 HABERLER

17.05 Lorel Hardy

17.30 Solistler Geçidi

Programda, İclal Eroğlu, Kamil Sönmez, Ersen, İbrahim Tatlıses ve Faytor Folklor Ekibi ekrana gelecek.

18.00 Tatil Sineması

19.30 Mr. Mago

20.00 Kızıl Tilki Tepesi

Sürekli filmin bugün yayınlanacak 5. bölümünde, Duncan, Mor Alasdair'i ölümden kurtarır ve onu kendi evine götürür. Ancak bu arada polis, Duncan'ı binbaşı Casel'in evinden para çalmakla suçlamaktadır. Duncan ortadan kaybolur ve Alasdalar'de, yardım istemek ve doğruyu söylemek üzere binbaşının evine gider.

20.30 HABERLER

21.15 Saz Eserleri

21.20 Bugünün Kadını Helen

Dizi filmin bugün yayınlanacak 7. bölümünde, Helen, fabrikada tanıdığı Harold'ın evine taşınır. Frank, bu durumdan endişelenir ve Helen'i adım adım izlemeye başlar.

22.05 Gözeden Denize

Sürekli filmin bugün yayınlanacak 2. bölümünde, TRT Ankara Televizyon ekibi, nehir yolculuğuna Dumanlı kaynaklarından başlayacak.

22.30 Klasik Müzik

Programın konusu: 2. Scherzo-Chopin mi bemol minör Nocturne ve do minör Etüd Vedca Erman (piyano)'da seslendiriyor.

23.00 HABERLER

23.05 Kaygısızlar

24.00 Akdeniz Oyunları

Yugoslavya'nın Split kentinde yapılacak olan Akdeniz Oyunları naklen yayınlanacak.

TV'DE TATİL SİNEMASI

"Çiftçinin karısı,,

- OYNAYANLAR: Clauddette Colbert, Jack Hawkins, Anthony Steel, Ram Gopal.
- YÖNETMEN: Ken Annakin.
- YAPIM YILI: 1952.
- SÜRESİ: 90 Dakika.

Ken Annakin gibi sıradan bir yönetmenden iyi bir film beklenemezdi. Bu film de kötü bir film. Filmin konusu Uzak Doğu'da Malezya'da geçer. Çiftlik sahibi genç bir karı koca geçimsizlik içindedirler. Ancak çiftlik, haydutların tehdidi altındadır. Haydutların bu baskısı karşısında karı-koca mutlu olmayı becerebilirler. Uzak Doğu'nun turistik görünümleri dışında, filmin izlenmeye değer bir yanının olmadığını hatırlatalım.

Radyolar Eşgüdüm Toplantısı 25 Eylülde Ankara'da yapılacak

Ankara (Politika) — 1980 yılı için radyo program önerilerinin görüşülüp karara bağlanacağı Radyolar Eşgüdüm Toplantısı, 25 Eylül'de Ankara'da yapılacak. Geçen yıl yapılan Radyo Eşgüdüm Toplantısının radyo prodüktörlerinin de katılımıyla demokratik bir içerik kazandığı, ancak alınan bazı kararları uygulanma olanağının bulunmadığı kaydediliyor.